
BUTLLETÍ D L'ARQUEBISBAT D BARCELONA

Núm. 150 (2010) IX

30 de setembre

Redacció i administració:

Delegació Diocesana de Mitjans de Comunicació
c/ Bisbe 5, 08002 Barcelona - Tel. 93 270 10 13; Fax 93 270 13 05
A/e: premsa@arqbcn.cat - Web: www.arqbcn.cat

Prelat

Exhortació pastoral

Comencem amb el Papa un nou curs. Exhortació pastoral del Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach

Amb joia ens disposem a començar un nou curs que ha de ser per a tots nosaltres un nou any de gràcia del Senyor. Aquest curs té una connotació molt particular i excepcional que ens omple d'alegria i d'agraïment: la visita apostòlica del Papa Benet XVI a Barcelona els dies 6 i 7 de novembre per dedicar el temple de la Sagrada Família i estar al costat de famílies amb fills amb discapacitats a l'Obra del Nen Déu.

La preparació per acollir el Sant Pare ens demana a tots començar amb empena i esperança aquest curs en les comunitats parroquials, les comunitats religioses, els moviments, les escoles i les institucions eclesials. És el que el Papa desitja per a la nostra Església de Barcelona: que intensifiquem el treball pastoral que recomença amb l'inici de curs. La visita apostòlica del Sant Pare l'emmarquem en la vida eclesial diocesana, ben oberts a ser confirmats en la fe pel successor de Pere, a acollir el seu missatge per portar-lo a la pràctica i a créixer en la catolicitat del qui té la sol·licitud per a totes les Esglésies.

Un autèntic do de Déu

La visita apostòlica de Benet XVI és un autèntic do de Déu i cal que recitem sovint la pregària preparada per a aquesta visita per tal que doni molts fruits espirituals i pastorals per a la nostra Església de Barcelona i per a totes les diòcesis catalanes, amb les quals des de fa molts anys treballem conjuntament. Aquests mesos cal que a les parròquies i comunitats tinguem molt present la visita del Papa en la pregària, especialment en les eucaristies dominicals, perquè intensifiquem la nostra fidelitat a Déu i a l'Església, coneguem, valorem i estimem més i més el ministeri del successor de Pere, creixem en l'amor a Déu i al proïsme i treballem ben generosament en l'evangelització de la nostra societat. Hem de treballar en grups o sols el text de les set catequesis que ha preparat l'arxidiòcesi, dedicades al ministeri de Pere i dels seus successors, al servent de Déu, arquitecte genial i cristià exemplar Antoni Gaudí i a la simbologia del temple de la Sagrada Família.

Joan Pau II va comentar les finalitats dels viatges apostòlics amb aquestes paraules: «Aquests viatges són visites acomplertes a cada Església local i serveixen per mostrar el lloc que ocupen en la constitució de l'Església. Com ja he dit una altra vegada, cada viatge del Papa és un autèntic pelegrinatge al santuari vivent del Poble de Déu. En aquesta òptica, el Papa viatja sostingut, com Pere, per la pregària de tota l'Església (cf. *Fets* 12, 5) per anunciar l'Evangelí, per confirmar els seus germans en la fe, per consolar l'Església, per trobar-se amb l'home. Són viatges de fe, de pregària... ocasions de catequesi, d'anunci evangèlic... viatges d'amor, de pau, de fraternitat universal» (*Discurs a la Cúria*, 28-6-1980).

El ministeri de vetllar per la unitat, la comunió i la pau

Aquestes paraules, que són vàlides per a tots els viatges apostòlics del «dolç Crist a la terra», com anomena santa Caterina de Sena el successor de Pere, posen en relleu l'autèntic do de Déu que serà per a nosaltres aquesta visita apostòlica de Benet XVI.

Ens adonem, com a primer fruit, que l'Església de Roma és important i que el Bisbe de Roma té el ministeri de vetllar per la comunió i la unitat de totes les Esglésies; un ministeri que tradueix directament la voluntat de Crist: «Que tots siguin u!» El Papa és la *imatge* de la unitat. En aquest sentit, el P. Congar anomena el Papa *icona de la unitat*. I és una expressió feliç perquè és cert que tot el Col·legi episcopal, amb el Papa com a Cap, té confiada per Crist la missió de vetllar per la unitat de l'Església i per la difusió universal de l'Evangelí, però aquesta missió té sempre un punt de referència i d'identificació en la persona del successor de Pere, el Sant Pare. El sentit del magisteri pontifici i sobretot la prerrogativa de la infal·libilitat són entesos com cal, com una de les tasques fonamentals del ministeri de vetllar per la unitat.

La visita del Papa a les Esglésies particulars és un fet important per significar experimentalment aquestes realitats tal com comenta Joan Pau II: «El Concili ha mostrat que la missió de Pere és una missió de *primat* en el *quadre* de la col·legialitat... Però ¿com oblidar aquests moments privilegiats i únics de la col·legialitat episcopal —en el quadre del *primat*— viscuda al costat dels bisbes mateixos en el propi país i,

per tant, en contacte directe amb llurs problemes i llurs angoixes pastorals?» (*Discurs a la Cúria*, 28-6-1980).

Darrerament ha anat prenent molt relleu un aspecte del ministeri del Papa: el de defensor de l'home. El Papa de la més genuïna tradició eclesial, i el dels nostres dies, és el promotor i defensor de la persona humana enmig d'un món inhumà perquè és un món sense Déu. La preocupació del successor de Pere per defensar la persona s'enfila fins al principi mateix de la creació i de la redempció, i així la persona resta arrelada en allò que definitivament la fa digna: la comunió amb Déu.

Un altre aspecte que darrerament ha obtingut un especial relleu en el ministeri dels successors de Pere ha estat la seva aportació a la defensa de la pau en el món. Són moltíssims els escrits dels Papes dedicats a aquest bé tan necessari per a la humanitat. Precisament, entre els dies 3 i 5 d'octubre celebrarem a Barcelona la XXV Trobada Internacional per la Pau, promoguda per la Comunitat de Sant Egidí, que any rere any manté l'esperit d'Assís d'aquella trobada dels líders religiosos de tot el món convocada per Joan Pau II l'any 1986 a la ciutat de sant Francesc.

Consciència de ser Església diocesana

Un altre fruit de les visites apostòliques consisteix a adonar-nos que cada Església local és prou interessant com per suscitar l'interès del Papa. Cada Església diocesana és un *santuari vivent*, un aplec de persones que en la confessió de la fe fan visible la presència de Crist enmig dels homes (cf. *Lumen gentium*, 26). Això demana que tots estimem i servim amb generositat i fidelitat l'Església diocesana en la qual està present i operant tota l'Església de Crist, una, santa, catòlica i apostòlica (Cf. *Lumen gentium*, 23). El Papa Benet XVI estima la nostra Església de Barcelona, com ho manifesta palesament el fet que, malgrat les moltes responsabilitats i altres viatges programats, hagi acceptat la invitació que com a pastor diocesà li vaig fer i vingui generosament a estar amb nosaltres els dies 6 i 7 de novembre. És un nou motiu per agrair i estimar molt el Papa per aquest gest d'afecte i també per agrair i estimar molt l'Església diocesana de Barcelona, que té cura i alimenta la nostra vida cristiana.

La visita del Papa a les Esglésies diocesanes esdevé una presa de consciència del que és l'Església diocesana. La nostra Església de Barcelona és l'Església que està en comunió amb l'Església de Roma. La mateixa presència del Papa ens confirma com a Església. La seva presència, acompanyat fraternalment del bisbe diocesà, ens revela quelcom fonamental: la nostra Església no és una Església aïllada, solitària, autosuficient, encara que tampoc és una Església incompleta, subordinada. És una Església en comunió catòlica i apostòlica; el pastor diocesà és de veritat un membre del Col·legi episcopal, en comunió jeràrquica amb el cap.

Disposem-nos a acollir el Sant Pare

Un altre fruit que ens ofereix aquesta visita apostòlica és aprendre a acollir. La visita del Papa és, sens dubte, fruit de la seva iniciativa. És veritat que hi ha la invitació prèvia, però, en definitiva, el Papa visita una Església perquè vol. Així, la visita es

converteix en un examen de qualitat de la nostra vida cristiana, en una experiència de renovació pasqual dels nostres millors propòsits i desigs. Cal acollir aquesta visita apostòlica com una oportunitat magnífica de la gràcia de Déu que potser no tornarà a tenir la nostra Església durant molts anys; l'anterior visita apostòlica la realitzà Joan Pau II ara fa vint-i-vuit anys. Acollim el Sant Pare Benet XVI com el qui ve en el nom del Senyor, l'acollim a casa seva, perquè el Papa té unes funcions episcopals molt importants en cadascuna de les Esglésies diocesanes del món.

El Sant Pare deixarà el Vaticà per venir a visitar-nos. Nosaltres hem d'acollir-lo sortint de casa nostra, deixant els nostres pobles i les nostres ciutats de Catalunya, participant personalment en la celebració de la dedicació del temple de la Sagrada Família i saludant-lo pels carrers i places per on passarà des de la seva arribada fins que deixi Barcelona. Dintre del temple —i fora amb llocs per seure i pantalles per veure-ho— podrem aplegar la gran assemblea litúrgica el diumenge 7 de novembre al matí, presidida pel successor de Pere, que farà —com somniava i va projectar Antoni Gaudí— que aquest temple faci present d'alguna manera la Jerusalem celestial. Aquesta celebració serà, sens dubte, un esdeveniment històric i la nostra participació el farà més històric encara.

Som pedres vives de l'Església

La dedicació del temple ens recorda les paraules de sant Pau dient-nos que els batejats som pedres vives de l'Església, construïda sobre el fonament dels Apòstols, amb Crist Jesús com a pedra angular. Formem part de l'Església i som corresponsables de la realització de la seva única missió, que consisteix a evangelitzar. Aquest és el gran objectiu pastoral que estem realitzant a l'arxidiòcesi de Barcelona, com us demanava en la meua carta pastoral *Anuncieu a tothom l'Evangelí*, de 24 de setembre de 2009.

El Papa dedicarà aquesta bellíssima església que té l'advocació de la Sagrada Família. Hem de maldar per tal que les famílies de casa nostra —fonamentades en el matrimoni entre un home i una dona com a íntima comunitat de vida i d'amor oberta a la fecunditat— imitin les virtuts de la santa família de Natzeret i donin testimoniatge de com la família cristiana contribueix a la realització personal dels seus membres, és una autèntica cèl·lula de la societat, constitueix una església domèstica i és solidària amb els pobres i necessitats. El Sant Pare, la tarda del dia 7, visitarà la seu de l'Obra Benèfic-Social Nen Déu, fundació diocesana de 1892 que ha confiat la tasca a les Franciscanes dels Sagrats Cors, per estar al costat de les famílies amb fills amb síndrome de Down o altres discapacitats i per agrair a aquesta i a totes les institucions similars el bon treball que fan en bé de les persones que pateixen disminucions físiques o psíquiques i de les seves famílies. L'Església defensa i està al servei de la vida humana des de l'inici i també de les famílies.

El Sant Pare ha de trobar en nosaltres uns cristians que volen recordar i viure allò que l'apòstol Pere deia als seus destinataris: «Respecteu santament el Senyor Crist en els vostres cors, sempre promptes a respondre a qualsevol qui us demani raó de l'esperança que hi ha entre vosaltres» (*1Pe* 3,15). Volem ser cristians joiosos del do de la

fe rebuda i de la condició de ser fills i filles de Déu i membres de l'Església, joiosos de ser amics del Crist, escollits per Ell i enviats per Ell a evangelitzar. I aquesta joia ens encoratja per lliurar-nos generosament i amb radicalitat a propiciar als homes i les dones, als nois i les noies, als infants d'avui una trobada personal amb Jesucrist, ja que, com diu Benet XVI en la seva primera encíclica, «no es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per una trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dóna un nou horitzó a la vida i, amb això, la direcció decisiva» (*Deus caritas est*, 1).

Preparem-nos amb la pregària

Els nostres cors s'enlairen en actitud de pregària i surten dels nostres llavis aquestes paraules de la pregària per la visita apostòlica:

«Amb el nostre Sant Pare,
feu que assaborim la novetat constant de l'Evangelí.
Amb ell, feu-nos estimar la santa Mare Església,
casal de comunió, de misericòrdia i de perdó.
Feu que, com ell, reconeguem la veu de Crist
més enllà de qualsevol altra veu,
ja que només el vostre Fill té paraules de vida eterna.»

Posem la visita apostòlica del nostre estimat Sant Pare Benet XVI en les mans de la Mare de Déu de Montserrat, patrona de Catalunya, perquè intercedeixi davant del Fill de les seves entranyes virginals i obtinguem molts fruits espirituals i pastorals en les nostres estimades Esglésies diocesanes.

Barcelona, 24 de setembre de 2010, solemnitat de la Mare de Déu de la Mercè.

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arquebisbe de Barcelona

Decret

Decret 16/10.— Barcelona, 26 de juliol de 2010

Acceptada la petició presentada pel P. Provincial de la Companyia de Jesús, en què sol·licita la modificació dels estatuts de la FUNDACIO BALMESIANA;

Atès que els estatuts modificats de la fundació compleixen tots els requisits establerts en la disciplina vigent de l'Església;

PEL PRESENT decret aprovem la nova redacció dels estatuts de la FUNDACIÓ BALMESIANA, i els declarem vigents des del dia d'avui en substitució dels anteriors.

Ho decreta i firma l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona.

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arquebisbe de Barcelona

Per manament del Sr. Cardenal

Sergi Gordo Rodríguez, prev.
Secretari general i Canceller

Homilies i al·locucions

Homilia del Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, en la missa de la Mare de Déu de la Mercè, Barcelona, 24 de setembre de 2010

Un any més, ens apleguem amb goig per celebrar amb l'Eucaristia la solemnitat de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la ciutat de Barcelona i de la Província Eclesiàstica, integrada per l'arxidiòcesi de Barcelona i per les diòcesis de Sant Feliu de Llobregat i Terrassa.

Aquesta bellíssima basílica de la nostra Patrona i la constant protecció espiritual i material que ens atorga la Mare de Déu de la Mercè estan ben presents en la història de la nostra ciutat i formen part de la nostra identitat. Es tracta d'una identitat que ve de molt lluny. Les nostres arrels cristianes són molt profundes i continuen donant saó i fruits en els nostres dies.

Això ho voldria expressar amb un fet d'actualitat. M'ha impressionat molt —tot pensant en la nostra terra— allò que el Sant Pare Benet XVI va dir en l'audiència general del dimecres passat, en la qual, com en té costum, va fer una reflexió com un balanç del seu darrer viatge apostòlic que va realitzar al Regne Unit, entre els dies 16 a 19 d'aquest mes de setembre.

Després d'agrair l'acolliment que li va dispensar aquella societat en els seus diversos estaments —des de les màximes autoritats de l'Estat, fins als representants del món de la política i de la cultura i les comunitats catòliques i cristianes del país—, el Sant Pare va fer aquesta afirmació: «L'Evangelí està en la base d'una societat veritablement humana, justa i lliure». I va expressar el desig d'establir un diàleg d'amistat amb tota la societat, per tal de comunicar-li la novetat de l'Evangelí, «del qual —va dir textualment— la cultura occidental està encara amarada».

I seguidament va afegir aquestes paraules, que alguns mitjans han destacat amb tota raó: «Aquest viatge apostòlic m'ha confirmat en una profunda convicció: les antigues nacions europees conserven la seva *ànima cristiana* i, encara que el secularisme l'amenaci, l'Església, que està convençuda del bé que aquesta *ànima cristiana* suposa, s'esforça per mantenir aquesta rica tradició».

El proper viatge apostòlic de Benet XVI, com sabeu, serà al nostre país, a Santiago de Compostel·la i a la nostra ciutat de Barcelona, ajudant Déu, els propers dies 6 i 7 de novembre. Penso que els ciutadans i ciutadanes de Barcelona, de tot Catalunya i de tota Espanya, tenim el desig que aquesta sigui també la impressió de Benet XVI de la seva estada entre nosaltres per presidir i celebrar la dedicació del temple de la Sagrada Família, que tan honora la nostra ciutat. Que ens vegi decidits a treballar per mantenir aquesta rica tradició, que no és morta, encara que potser estigui, com les brases, a vegades amagada sota les cendres. Tots desitgem una societat veritablement humana, justa i lliure, que són els trets que assenyala el Sant Pare en les paraules que he citat.

El cristianisme ha estat la matriu de la cultura occidental i té prou virtualitats per col·laborar a través de tots els cristians i cristianes en la construcció d'una societat que sigui veritablement humana, justa i lliure. Tots estem cridats a aquesta tasca, i d'una manera especial els laics i laiques, cridats a viure i a impregnar amb els valors de l'Evangelí les realitats seculares en les que viuen els cristians laics i en els quals, sobretot en virtut del seu baptisme i de la seva confirmació, hi tenen una missió especial. No hi ha dubte que els laics tenen també una missió a l'interior de l'Església, de la qual són membres de ple dret. Tanmateix, com he dit en anys passats en aquesta mateixa circumstància i en aquesta mateixa basílica, vivim un dèficit del compromís cristià dels laics en les realitats seculares, en la política, en l'economia, en la cultura, en la comunicació i en tots els àmbits de l'activitat humana.

La festa d'avui és una invitació a donar gràcies a Déu per tots aquells homes i dones que, en l'Església, en la família, en les institucions socials, es fan un do, una mercè, per als seus germans i germanes.

Les lectures bíbliques que hem escoltat ens han parlat d'uns objectius ben aptes per a construir una societat més humana, més justa i més lliure. Aquestes lectures ens han parlat d'alliberament, de lluita contra el pecat que esclavitzava i de superació de les mancances materials que fan sofrir les persones. Tot això és el que posa en relleu «l'ideal de la Mercè», és a dir, l'obra que la Mare de Déu de la Mercè va inspirar a Sant Pere Nolasc i a Santa Maria de Cervelló —aquella dona admirable que tant va col·laborar amb l'obra mercedària i que té el seu sepulcre en aquesta basílica— i també a Sant Ramon de Penyafort i al Rei Jaume I. L'esperit de la Mercè ha estat una constant en la nostra història a partir d'aquell 10 d'agost de 1218, en què a l'altar major de la catedral de Barcelona va quedar constituïda l'Orde de la Mercè.

L'«ideal de la Mercè» és ben actual al nostre temps, malgrat els segles que han transcorregut des de la fundació de l'Orde. Avui hi ha també moltes menes d'esclavituds que impedeixen a les persones realitzar-se plenament i als pobles aconseguir el seu desig de desenvolupament. Són esclavituds que tenen la seva arrel en l'egoisme humà, en definitiva, en el pecat. L'alliberament de les esclavituds ens proporciona la llibertat, condició indispensable per assolir una vida humana i cristiana plena i autèntica.

Barcelona se dispone a vivir dos acontecimientos de especial relieve para los que es necesaria la colaboración de todos, desde las autoridades hasta los ciudadanos, colaboración que pido y agradezco en este acto en que se reúne una tan amplia y cualificada representación de nuestra ciudad, de nuestra diócesis y de toda Cataluña.

Los días del 3 al 5 de octubre celebraremos en Barcelona el XXV Encuentro Internacional de Plegaria por la Paz, promovido por la Comunidad de San Egidio, que año tras año mantiene el llamado *espíritu de Asís*, que tiene sus raíces en aquel encuentro de líderes religiosos de todo el mundo convocado por Juan Pablo II el año 1986 en la ciudad de San Francisco. Este encuentro viene por segunda vez a la ciudad de Barcelona. Considero especialmente oportuno que nuestra ciudad acoga a líderes de las principales confesiones y religiones del mundo, porque así, todos los ciudadanos de esta sociedad cada día más plural y globalizada, puedan ver nuestra voluntad de construir una convivencia en la libertad, en el respeto de las diversidades y a los derechos humanos. El lema de este Encuentro es bien explícito sobre su espíritu y sus propósitos: «Convivir en un tiempo de crisis – Familia de los pueblos, familia de Dios». Es un también un reto y un compromiso. Que cuantos creemos en Dios trabajemos para convivir en paz en este mundo globalizado y en esta sociedad plural.

La segunda circunstancia es también conocida por todos. El Santo Padre dejará el Vaticano para venir a visitarnos. Como he pedido en mi reciente exhortación pastoral «Comenzamos con el Papa un nuevo curso», «nosotros hemos de acogerlo saliendo de nuestras casas, dejando nuestros pueblos y nuestras ciudades de Cataluña y participando personalmente en la dedicación del templo de la Sagrada Familia y saludándolo por las calles y plazas por las que pasará el Santo Padre desde su llegada hasta que deje Barcelona».

Diria que la visita se converteix en un examen de la capacitat acogedora de la ciutat, qualificada per Miguel de Cervantes com «archivo de la cortesía» y como «hospital de los pobres». També se converteix en un examen de la qualitat de nostra vida cristiana y de nostra capacitat de construir una societat «més humana, més justa, més lliure».

La dedicació del temple de la Sagrada família és una invitació sobre tot a les famílies cristianes a ser «un santuari de pedres vives», una Església domèstica, en la que se viva la riquesa del matrimoni entre un home y una dona, en la que se construeix cada dia una íntima comunitat de vida y d'amor, oberta a la fecunditat y a la vida. Per a l'Església comporta el compromís de fer-se servidora de les famílies en seves necessitats y de fer-se defensora de la vida humana, des de seua concepció fins a la mort natural. Tots compremem que, en les actuals circumstàncies, se tracta de compromisos de una especial transcendència per a fer una societat cada dia més humana y més respectuosa de les drets humans, especialment del primer d'ells, el dret a la vida.

Serà significatiu, a este respecte, que des de l'acte de la Sagrada Família, per la tarda del 7 de novembre, el Sant Pare visitarà l'Obra Benèfic-Social del Nen Déu, una obra al servei de persones afectades per el síndrome de Down y altres discapacitats, una obra que és l'expressió de un verdader *espíritu mercedari*. Al visitar esta obra, el Papa vol rendir homenatge y animar en seua labor a totes les obres que treballen amb este mateix espíritu y amb aquests mateixos propòsits.

Acabo aquestes paraules posant als peus de la Mare de Déu de la Mercè aquests dos compromisos de la nostra ciutat i de tots nosaltres. Ella, com hem escoltat a l'Evangeli, va ser molt sensible a les necessitats d'aquells nous esposos i va transmetre una petició concreta a Jesús: «no tenen vi». La seva petició va tenir el bon resultat que tots sabem. Avui, davant les necessitats creixents d'un temps de crisi econòmica, davant els nous reptes d'acolliment que ens planteja una ciutat cada dia més plural i davant els dos esdeveniments que he comentat, li diem amb confiança que ens ajudi a complir el que s'ha considerat com el testament de Maria a totes les generacions: «Feu el que Jesús us digui».

Que la Mare de Déu de la Mercè faci que siguem una mercè, un do, un motiu de goig i d'esperança per als nostres conciutadans, perquè només així podrem ser cada dia més humans i més cristians. I, amb plena confiança, li dirigim aquella pregària de mossèn Jacint Verdager, que cantarem, un any més, al final d'aquesta celebració: «Princesa de Barcelona, protegiu vostra ciutat». Així sia.

Paraula i vida

Els nostres santuaris marians (5/09/2010)

A la nostra arxidiòcesi tenim santuaris marians dedicats a imatges de la Mare de Déu que foren trobades en un moment històric determinat. El dia 8 de setembre se celebra la festa de la Nativitat de la Mare de Déu, popularment coneguda com *la Mare de Déu de setembre* o també com la festa de les *maresdedéu trobades*, al·ludint al fet que molts santuaris marians celebren el 8 de setembre la seva festa patronal.

Aquests santuaris marians no són només vestigis del passat. Tenen molta vida. La gent s'hi aplega perquè ho senten com a una realitat espiritual molt pròpia, molt seva, com ho fou dels seus avantpassats, dels seus avis i dels seus pares. Els nostres cristians visiten aquests llocs sagrats i els agrada de celebrar-hi la seva fe i els esdeveniments més importants de la seva vida cristiana.

En els santuaris marians, la Mare de Déu està atenta a les peticions dels pelegrins, els acull i intercedeix eficaçment per ells. Normalment hi trobem exvots que fan ben manifesta aquesta actitud maternal de Maria envers tots els seus fills.

Aquests temples, com a presència de l'Església, contribueixen a l'evangelització. Els visiten, també, persones no creients o bé allunyades de l'Església. Per això, des dels santuaris, cal intensificar tot allò que pot ajudar a fer prendre consciència de la motivació religiosa i evangèlica de les visites.

A les noces de Canà, Maria demanà la intervenció eficaç de Jesús davant el problema d'aquells nous esposos: «No tenen vi». A Canà de Galilea només apareix un aspecte concret de la indigència humana, aparentment petit i de poca importància: mancava el vi en el festí. Però això té un valor simbòlic. En els santuaris es presenten a Maria altres necessitats materials i espirituals. Maria es posa entre el seu Fill i els homes en la realitat de les seves privacions, indigències i sofriments. Es posa al mig, o sigui, fa de mitjancera. Maria intercedeix per nosaltres.

Com a les noces de Canà, Maria, d'una manera o altra, diu a tots els pelegrins i visitants: «Feu tot el que Jesús us digui». Maria ens porta Jesús i ens porta cap a ell. Per això, convé redescobrir el sentit humà i cristià dels santuaris marians del nostre país per tal de visitar-los, per cercar-hi moments de silenci, de reflexió i de pregària; tot això que l'home d'avui no troba fàcilment enmig del ritme estressant de la vida que porta.

La festa del naixement de Maria se situa en l'inici de la presència més plena de Déu en el camí humà. La Nativitat de Maria ens anuncia ja el naixement del Salvador, la joia de Nadal. El naixement de la Mare anuncia ja —com l'aurora anuncia el dia— el naixement del Fill. El cor i la mirada amorosa de Maria, el cor i la mirada amo-

rosa que varen acollir el Fill de Déu en aquest món s'adreça també ara cap a nosaltres.

Una de les pregàries de la missa del 8 de setembre, amb la magnífica sobrietat de la litúrgia romana, demana que «tota l'Església s'alegri amb el goig de la nativitat de Santa Maria, verge, esperança de tot el món i albada de la salvació».

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Inici de curs i visita del Sant Pare (12/09/2010)

Quan arribem a mitjans de setembre tot torna a la normalitat, després del parèntesi estival. El retorn dels infants a les escoles marca també el retorn a la normalitat en la vida de les famílies. I succeeix el mateix en la vida de les parròquies, dels moviments, de les escoles cristianes i de les altres institucions de l'Església.

Comença un nou curs, doncs, i comença quan falten menys de dos mesos per acollir, els propers 6 i 7 de novembre, la visita apostòlica que el Sant Pare farà a Barcelona per a la dedicació del temple de la Sagrada Família. En aquests dos mesos hem d'intensificar la nostra preparació.

Em sembla que la visita apostòlica del Sant Pare és prou important, com a esdeveniment espiritual, perquè marqui el to de la represa de les activitats religioses i pastorals de tota la diòcesi. Com hem de preparar-nos per a la vinguda del sant Pare?

En primer lloc, amb una actitud d'agraïment a Benet XVI i amb una pregària constant perquè aquesta visita del Sant Pare doni molts fruits espirituals i pastorals. La visita del Papa a una diòcesi i a una ciutat és quelcom extraordinari, perquè no pot anar a totes les diòcesis del món.

No podem deixar passar la visita del Sant Pare com si fos un esdeveniment ciutadà entre d'altres. Per això, la diòcesi ha preparat unes catequesis o uns temes de reflexió dels quals se n'ha fet una àmplia divulgació i que poden ser un ajut per a aquesta preparació espiritual per a la visita. S'ha dit que la visita del Papa és un repte per a l'Església de Barcelona. I tots ens hem de disposar per respondre bé a aquest repte.

Per això ens hi hem de preparar intensament i hem d'emmarcar aquesta santa visita amb tota la pastoral ordinària que estem fent dia a dia a la diòcesi, a les parròquies i a les institucions eclesials. I volem que tot Catalunya i tot Espanya se sentin implicades en aquesta visita del Papa per a la dedicació del temple de la Sagrada Família.

El dia 7 del proper novembre es compliran els vint-i-vuit anys de la visita del Papa Joan Pau II a Barcelona i a Montserrat i concretament també al temple de la Sagrada

da Família. Fou el mateix dia i el mateix mes de l'any 1982. Ara rebrem amb joia el seu successor.

Penso que el Sant Pare ens donarà el que és propi del seu ministeri de successor de l'apòstol Pere: ens confirmarà en la fe. Ell té una missió principalíssima al servei de tota l'Església i, per tant, contribuirà a enriquir-nos amb la catolicitat que ha de viure sempre tota l'Església diocesana.

Per altra part, la sol·licitud del Papa per a totes les Esglésies hauria de fer créixer en tots nosaltres l'esperit missioner dintre de casa i de cara als països de missió. La visita del Papa pot suscitar noves vocacions missioneres entre els sacerdots i els laics. I sens dubte que reafirmarà la *romanitat* de la nostra arxidiòcesi i de Catalunya, que ha de ser una característica nostra per ser fidels a la nostra identitat. No podem oblidar que en la versió catalana del *Credo* diem que creiem en l'Església, catòlica, apostòlica i *romana*.

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Gaudí, arquitecte genial i cristià exemplar (19/09/2010)

Per ajudar a la preparació espiritual per a la visita del Sant Pare, la diòcesi de Barcelona ha editat unes catequesis sobre el servei que presta el Sant Pare com a successor de l'apòstol Pere, per enriquir l'acolliment que hem de donar tots a Benet XVI els propers 6 i 7 de novembre. En aquestes catequesis també es proposen unes reflexions sobre la figura d'Antoni Gaudí com a arquitecte genial i cristià exemplar, i sobre el temple de la Sagrada Família.

Em sembla que l'acte de la dedicació del temple serà també un acte de record de l'artista cristià que el va idear. Aquell dia veurem el temple acabat en el seu interior, però sobretot el veurem ple de cristians celebrant l'Eucaristia presidida pel Sant Pare. Veurem aquesta bellíssima església fent el que ha de fer, dedicada a la celebració del culte litúrgic per lloar Déu per part de tota l'assemblea, harmonitzant la litúrgia i la bellesa.

Estic segur que serà un dia de joia també per al Sant Pare, que valora molt l'església de la Sagrada Família i el seu arquitecte, el servent de Déu Antoni Gaudí, la causa de beatificació del qual, com se sap, ja s'ha completat a nivell diocesà i ara és a Roma, a la Congregació per a les Causes dels Sants.

Gaudí fou l'arquitecte de Déu i va comprendre la seva professió com una missió. Ell va sentir la urgència de portar l'Evangelí i la presència de Déu a través de la seva obra al poble. Per això tenia el costum de coronar els seus projectes amb el signe de la creu. I desitjava que les seves obres arquitectòniques acostessin les persones que les contemplaven a Déu. ¿Qui no recorda haver contemplat les torres del temple amb aquella inscripció llatina de lloança a Déu? Gaudí mateix

ho explicà amb aquestes paraules: «Aquestes inscripcions seran com una cinta helicoidal que s'enfilrà per les torres. Tothom qui les llegirà, àdhuc els incrèduls, entonarà un himne a la Santíssima Trinitat a mesura que vagi descobrint el seu contingut: el *Sanctus, Sanctus, Sanctus* que, tot llegint-lo, li conduirà l'esguard al cel».

Per tot això, l'acte de la dedicació del temple serà un record entranyable de l'arquitecte, exemple de senzillesa i humilitat, un veritable exemple de l'esperit franciscà d'amor a la pobresa, de valoració del sacrifici expiatori dels propis pecats i d'admiració de la naturalesa. Per això, ell considerava que la contemplació de la naturalesa era la seva veritable mestra. «Tot surt del gran llibre de la naturalesa —deia ell—; les obres dels homes són ja un llibre imprès. Aquest arbre proper al meu obrador: aquest és el meu mestre!»

Són moltes les persones, sobretot des de l'anunci de la visita del Sant Pare, que visiten el sepulcre de Gaudí, situat a la cripta del temple. Gaudí es va convertir en un cristià exemplar tot ideant i començant aquesta gran església. Ho diu Josep Francesc Ràfols, primer biògraf de Gaudí, amb aquestes paraules: «Cal tenir present que quan l'arquitecte entrà de director al Temple Expiatori, les seves creences religioses no estaven prou consolidades». I explica que l'ajudaren a consolidar-les la seva dedicació al Temple i l'amistat i les converses amb el bisbe d'Astorga, Joan Baptista Grau, fill de Reus, que l'ajudaren en el seu camí. «És així —conclou— com l'arquitecte esdevé un creient exemplaríssim i propulsor de la litúrgia, un geni de la llum mediterrània, disposat a servir a Déu».

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Viure i conviure en la pluralitat religiosa (26/09/2010)

Del 3 al 5 del proper octubre, Barcelona acollirà la 25a edició de la Trobada Internacional de Pregària per la Pau, en la qual participaran líders de les principals religions del món. En escrits anteriors he fet referència als seus orígens i al compromís de les religions a favor de la pau en el món d'avui. En aquest comentari voldria reflexionar a l'entorn de la dimensió mediàtica d'aquest esdeveniment sobre la nostra realitat.

Els informes sociològics sobre les creences i les institucions religioses a la societat catalana afirmen un creixement de la pluralitat, aspecte ben visible en la nostra societat actual. El nostre repte és conviure i aportar elements positius a la societat.

La trobada interreligiosa del proper octubre s'inscriu clarament en l'ensenyament del Concili Vaticà II sobre les relacions entre el cristianisme i les religions del món. És ben significatiu que Joan Pau II fes l'anunci de la famosa Trobada d'Assís el dia 25 de gener de 1986, festa de la Conversió de sant Pau, i ho fes a la basílica romana de

Sant Pau Extramurs, el mateix lloc on, el 25 de gener de 1959, Joan XXIII anuncià la convocatòria del Concili Vaticà II.

En efecte, el Concili Vaticà II va permetre una visió diferent de les relacions ecumèniques i interreligioses. Pel que fa a les primeres publicà un decret sobre ecumenisme i quant a les segones va preparar una declaració titulada *Nostra Aetatae*, en la qual tracta de manera positiva la relació entre cristianisme, judaisme, islam i altres grans religions. «Amb prudència i caritat —demana als cristians aquesta declaració conciliar—, a través del diàleg i la col·laboració amb els fidels d'altres religions, sempre donant testimoni de fe i de vida cristiana, els cristians reconguin, conservin i facin progressar els valors espirituals, morals i socioculturals que els mouen».

Amb els fenòmens de la globalització i de la immigració en la nostra societat són més presents els cristians d'altres confessions i els creients de les grans religions. En aquest sentit, serà bo que els immigrants —penso concretament en els musulmans— vegin aquí els seus líders religiosos invitats a intervenir lliurement i a col·laborar en un clima que desitgem que sigui de respecte mutu, de convivència i de pau, en especial de pau religiosa, per la responsabilitat que hi tenim les institucions i confessions religioses.

Pel que fa a la diòcesi de Barcelona, la celebració de la Trobada Interreligiosa de Pregària per la Pau em sembla que pot representar un impuls per portar a la pràctica un dels objectius de l'actual Pla Pastoral Diocesà. Aquest Pla té tres objectius. Al tercer, titulat «Participar els immigrants en les comunitats cristianes», es planteja la integració plena dels immigrants catòlics en les nostres comunitats. Però també es proposa «atendre els col·lectius que presenten més dificultats socials per ajudar-los en les seves necessitats i procurar oferir-los una correcta integració en la convivència social».

Com vaig escriure en la carta pastoral de presentació del nou Pla Pastoral, «la presència dels immigrants d'altres religions a casa nostra ens fa més palès que un repte important del cristianisme contemporani és el de viure en la pluralitat religiosa. Respectar les identitats ens indica una nova experiència de vida en el camí de la fraternitat, tant intercristiana com interreligiosa. Però alhora que respectem la identitat dels germans, necessitem viure intensament la pròpia identitat. Només és possible l'enriquiment mutu si coneixem, valorem i estimem la pròpia identitat».

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Notes de premsa

El cardenal Martínez Sistach participa a les XI Jornades de Teologia

Presentarà una ponència sobre «Raons per a la presència pública de l'Església: el discurs ètic sobre economia i política de la Caritas in veritate».

Els dies 6, 7 i 8 de setembre se celebren a Santiago de Compostel·la les XI Jornades de Teologia, organitzades per l'Institut Teològic Compostel·là i la Facultat de Teologia de la Universitat Pontifícia de Salamanca. El tema general és «Desafiaments de la crisi econòmica i compromís cristià: vers un desenvolupament humà integral».

Demà dimarts a la tarda, el cardenal Martínez Sistach presentarà la ponència titulada «Raons ètiques per a la presència pública de l'Església: el discurs ètic sobre economia i política de la *Caritas in veritate*».

El cardenal fa un estudi sobre la funció de l'Església en la societat actual i, a partir de l'anàlisi de la Constitució espanyola de 1978, afirma que «la Constitució no va voler optar per cap de les següents solucions extremes: ni una Espanya confessional ni una Espanya laïcista. Es va optar per una posició intermèdia i es va establir l'aconfessionalitat de l'Estat». Després d'analitzar l'actual debat sobre la laïcitat en països com França, Itàlia i Espanya, passa revista al magisteri de Benet XVI sobre aquesta qüestió, remarcant la importància del compromís dels laics cristians en el món.

En la darrera part de la seva ponència, el cardenal Martínez Sistach insisteix en la necessitat de conèixer i valorar la identitat del nostre país i d'acollir els immigrants, facilitant-ne la integració en el nostre país i la nostra cultura, tot respectant també la seva.

En relació a la presència pública de l'Església en la societat, el cardenal diu que «aquesta presència és per a evangelitzar, comunicant la bona nova als pobres, cosa que es realitza també amb el seu discurs ètic sobre economia i política, és a dir, proclamant els principis ètics de gran contingut que presenta l'encíclica *Caritas in veritate*. L'Església continua oferint a la societat amb generositat i constància el testimoni de la caritat perquè, com ens diu el Sant Pare en aquesta encíclica, «el compromís per al bé comú, quan està inspirat en la caritat, té un valor superior al compromís merament secular i polític».

Barcelona, 6 de setembre de 2010

L'Arquebisbat recull donatius per les despeses de la visita del Papa

L'Arquebisbat de Barcelona ha obert un compte específic per recollir donatius destinats a sufragar les despeses de la visita apostòlica del Sant Pare Benet XVI a Barcelona el proper 7 de novembre per presidir la cerimònia de la dedicació del temple de la Sagrada Família.

Les aportacions es poden ingressar en aquest compte corrent: 2100-5000-54-0200006289. Moltes gràcies per les vostres aportacions.

Barcelona, 20 de setembre de 2010

Exhortació pastoral del cardenal Lluís Martínez Sistach amb motiu de la visita del Sant Pare a Barcelona

L'arquebisbe de Barcelona titula el seu document: Comencem amb el Papa un nou curs.

«El Sant Pare deixarà el Vaticà per venir a visitar-nos. Nosaltres hem d'acollir-lo sortint de casa nostra, deixant els nostres pobles i les nostres ciutats de Catalunya, participant personalment en la dedicació del temple de la Sagrada Família i saludant-lo pels carrers i les places per on passarà des de la seva arribada fins que deixi Barcelona». Aquesta és la petició que fa el cardenal arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, en l'exhortació pastoral titulada *Comencem amb el Papa un nou curs*.

El cardenal diu que la visita apostòlica de Benet XVI a Barcelona els dies 6 i 7 del proper novembre «és un autèntic do de Déu i cal que recitem sovint la pregària preparada per a aquesta per tal que doni molts fruits espirituals i pastorals per a la nostra Església de Barcelona i per a totes les diòcesis catalanes amb les quals, des de fa molts anys, treballem conjuntament».

El cardenal també demana que durant les properes setmanes les parròquies i comunitats tinguin molt present la visita del Papa en la pregària, especialment en les eucaristies dominicals, «perquè intensifiquem la nostra fidelitat a Déu i a l'Església, co-neguem, valorem i estimem més i més el ministeri del successor de Pere, creixem en l'amor a Déu i al proïsme i treballem ben generosament en l'evangelització de la nostra societat». També recomana que de forma individual o en grups es treballi el text de les set catequesis que ha preparat l'Arquebisbat i que estan dedicades al ministeri del Sant Pare, a Antoni Gaudí i a la simbologia del temple de la Sagrada Família.

La part central del document del cardenal està dedicada a recordar el servei dels bisbes de Roma a la unitat, la comunió i la pau. Amb relació a la defensa de la pau en el món, el cardenal remarca la importància d'aquest bé tan necessari per a la humanitat i recorda que del 3 al 5 d'octubre Barcelona acollirà la XXV Trobada Internacional per la Pau, promoguda per la Comunitat de Sant Egidí, que any rere any manté *l'esperit d'Assís*, el d'aquella trobada dels líders religiosos de tot el món convocada per Joan Pau II l'any 1986 a la ciutat de Sant Francesc.

Un altre fruit que el cardenal espera de la visita papal és una renovada consciència de ser Església diocesana. «La mateixa presència del Papa —escriu— ens confirma com a Església. La seva presència, acompanyat fraternalment del bisbe diocesà, ens revela quelcom fonamental: la nostra Església no és una Església aïllada, solitària,

autosuficient, encara que tampoc és una Església incompleta, subordinada. És una Església en comunió catòlica i apostòlica; el pastor diocesà és de veritat un membre del Col·legi episcopal, en comunió jeràrquica amb el cap».

Un altre fruit que el cardenal espera d'aquesta visita del Papa és el d'aprendre a acollir. I en aquest sentit afirma que «cal acollir aquesta visita apostòlica com una oportunitat magnífica de la gràcia de Déu que potser no tornarà a tenir la nostra Església durant molts anys; l'anterior visita apostòlica la realitzà Joan Pau II ara fa vint-i-vuit anys. Acol·lim el Sant Pare Benet XVI com el qui ve en nom del Senyor, l'acollim a casa seva, perquè el Papa té unes funcions episcopals molt importants en cadascuna de les Esglésies diocesanes del món».

El doctor Martínez Sistach recorda que tots els cristians «som pedres vives de l'Església» i que tots som corresponsables de la seva única missió, que consisteix a «evangelitzar» i recorda que aquest és l'objectiu pastoral que està realitzant l'arxidiòcesi de Barcelona, com demanava en la carta pastoral *Anuncieu a tothom l'Evangeli*, publicada el 24 de setembre de 2009.

Fent referència a la dedicació del temple de la Sagrada Família, el cardenal afirma que «hem de maldar per tal que les famílies de casa nostra —fonamentades en el matrimoni entre un home i una dona com a íntima comunitat de vida i d'amor oberta a la fecunditat— imitin les virtuts de la santa família de Natzaret i donin testimoniatge de com la família cristiana contribueix a la realització personal dels seus membres, és una autèntica cèl·lula de la societat, constitueix una església domèstica i és solidària amb els pobres i necessitats».

El document de l'arquebisbe de Barcelona també recorda que el Sant Pare, la tarda del dia 7 de novembre, visitarà la seu de l'Obra Benèfic-Social Nen Déu, fundació diocesana de 1892 que ha confiat la tasca a les Franciscanes dels Sagrats Cors, «per estar al costat de les famílies amb fills amb síndrome de Down o altres discapacitats i per agrair a aquesta i a totes les institucions similars el bon treball que fan en bé de les persones que pateixen disminucions físiques o psíquiques i de les seves famílies. L'Església defensa i està al servei de la vida humana des del seu inici i també està al servei de les famílies.»

Barcelona, 20 de setembre de 2010

Nota: El text íntegre de l'exhortació del cardenal Martínez Sistach és al web de l'Arquebisbat de Barcelona (www.arqbcn.cat) o al de la visita del Sant Pare a Barcelona (www.papabarcelona2010.cat)

L'Arquebisbat demana voluntaris per a la visita del Papa a Barcelona

És conegut de tothom que els propers dies 6 i 7 de novembre Barcelona tindrà el privilegi de rebre la visita de Sa Santedat el Papa Benet XVI amb motiu de la dedicació del Temple de la Sagrada Família.

L'organització d'un esdeveniment com aquest comporta múltiples punts d'atenció que forçosament han de cobrir-se gràcies a la col·laboració desinteressada de moltes persones, tant en el procés previ de preparació dels actes, com en el moment de la seva culminació.

Per atendre tots els aspectes inherents a aquesta visita, es va constituir el passat dia 15 de setembre a l'Arquebisbat de Barcelona (carrer del Bisbe 5 - 08002 Barcelona), l'oficina «Voluntaris pel Papa», el responsable de la qual és el Sr. Xavier Gambús, on podreu inscriure-us i demanar qualsevol informació al respecte. També podeu contactar a través del correu electrònic vsp.voluntaris@arqbcn.cat i per telèfon 932 701 012 o per fax al núm. 932 701 303, matins de 10 a 14 h i tardes de 17 a 19.30 h. Per a més informació, podeu consultar la plana www.papabarcelona2010.cat, especialment en l'apartat «vull participar-hi».

Us necessitem! Us esperem!

Barcelona 21 de setembre de 2010

Invitacions per assistir a l'acte de dedicació del Temple de la Sagrada Família

Davant les nombroses peticions que es reben per part de persones interessades a participar en l'acte de dedicació del Temple de la Sagrada Família que presidirà el Sant Pare Benet XVI durant la seva visita apostòlica a Barcelona, la Comissió diocesana que prepara la visita del proper dia 7 de novembre, ha posat a disposició de les 214 parròquies de l'Arquebisbat de Barcelona un suficient i equitatiu nombre de seients perquè els fidels puguin assistir a la dedicació de la Sagrada Família des de l'interior del Temple.

Donat que a l'interior de la Sagrada Família, per raons de seguretat, l'aforament ha quedat reduït a 6.500 persones, s'ha previst augmentar fins al màxim possible el nombre de seients situats en els espais habilitats a l'exterior del Temple, des d'on es podrà seguir la cerimònia gràcies a pantalles d'àmplies dimensions instal·lades en aquelles zones. Les persones que tinguin invitació per a aquests espais tindran també la indicació exacta de la zona que han d'ocupar.

Les persones que desitgin participar des d'aquests espais poden formalitzar la petició, tant si és personal com col·lectiva, a través dels formularis que estan publicats a la web de la visita del Sant Pare www.papabarcelona2010.cat >Vull participar-hi >Assistència.

Barcelona, 27.09.2010

Declaraciones del Sr. Cardenal de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, para la revista «Huellas Tracce»

¿Qué significa en una sociedad fuertemente secularizada la dedicación de una iglesia como la Sagrada Familia? ¿Puede ser un signo comprensible para quienes se han alejado de la tradición cristiana?

Una sociedad fuertemente secularizada queda de alguna manera interpelada ante la realidad de un bellissimo monumento religioso como es el templo de la Sagrada Familia. La cultura actual es muy sensible a la belleza y al sentimiento. La Sagrada Familia es el monumento —junto con la Alhambra— más visitado de España. Anualmente entran en su interior aún en construcción casi tres millones de personas de todo el mundo y lo visitan por fuera unos cuatro millones. Son ciudadanos de nuestras sociedades secularizadas. Pero quedan impresionados por esta obra de Gaudí. Y pienso que al conocer su riquísima simbología bíblica y catequética en muchos de los visitantes surgen reflexiones e interpelaciones. Algo de esto aparece en el libro de firmas. La sola presencia de este templo patrimonio de la humanidad que emerge en el centro de la cosmopolita ciudad de Barcelona es una presencia de lo sagrado, de lo trascendente, en definitiva, de Dios. Aunque la cultura actual de nuestro occidente europeo es muy poco sensible a la trascendencia, el hombre creado a imagen y semejanza de Dios busca el sentido de la vida y suele plantearse interrogantes que trascienden el espacio y el tiempo. Pienso que no hemos de perder la riqueza del misterio porque en nuestra vida hay constantemente la presencia del misterio de Dios que muchísimas veces no aparece explícitamente. La dedicación del templo de la Sagrada Familia puede ser comprensible para quienes se han alejado de la tradición cristiana, por el testimonio de personas creyentes que comprenden y valoran este significado religioso.

La Sagrada Familia atrae porque la «nueva arquitectura» que Gaudí inició descansa sobre aquello que el espíritu humano busca con insistencia: la proporción, la armonía, en definitiva, la belleza. Podemos decir que una cartografía del sagrado, un gran mapa abierto donde el mundo puede leer las grandes preguntas de la vida, del origen y del fin, del cielo y de la tierra.

Antoni Gaudí sabía que la belleza tenía un poder provocador y atraía hacia la bondad y la verdad. Sabía que su obra invitaba y movía a la fe, que detrás de las piedras de la Sagrada Familia se manifestaba una elocuencia que decía el infinito. Se puede afirmar que este originalísimo templo es como un «atrio de los gentiles» para muchísimas personas que todavía no están dentro de la Iglesia.

Para la Archidiócesis de Barcelona ¿qué importancia tiene el gesto del Papa de dedicar la Sagrada Familia? ¿tiene también una dimensión europea?

Para la Iglesia de Barcelona este gesto del Santo Padre Benedicto XVI que ha aceptado la invitación que le hice para dedicar la Basílica de la Sagrada Familia tiene un

significado y un valor de muchísimos quilates. Es una expresión del afecto que el Papa tiene por Barcelona y la archidiócesis, que se extiende a Cataluña y al resto de España y pone de relieve su solicitud apostólica llena de disponibilidad y generosidad. El Papa en medio de sus muchos compromisos y trabajos eclesiales dedicará unos días a Santiago de Compostela y a Barcelona. Ello pide que respondamos a este gesto acogiendo al Santo Padre con afecto, con entusiasmo y devoción filial. Para Barcelona la Sagrada Familia es como su icono, un referente en todo el mundo, un templo muy popular que ha entrado en el corazón de los barceloneses y de los catalanes. Nos llena de satisfacción que sea el Santo Padre quien presida su dedicación. Me atrevo a decir que este templo tiene una dimensión mundial y no sólo europea pues es conocido y valorado en los cinco continentes. Con todo no es infrecuente hacer referencia a este templo como la catedral de Europa, no en un sentido técnico eclesial sino por su monumentalidad, su belleza y su riquísima simbología bíblica, teológica y catequética.

Gaudí es una figura que sorprende a todos. ¿Qué destacaría de él como arquitecto y como hombre de fe?

Gaudí es una figura que sorprende y que impacta por su vida y por su obra. Como arquitecto ha sido genial, avanzándose a su tiempo con la innovación del arco parabólico que le permitía unas construcciones esbeltas y luminosas en momentos en que no se disponía de los adelantos técnicos de hoy. El proyecto del templo de la Sagrada Familia es la coronación de su obra a la que se dedicó en exclusiva desde 1915, haciendo de ella su vida. Desde que se hizo cargo de su dirección arquitectónica, en el año 1883, poco a poco todas sus construcciones de muchísima belleza venían a ser ensayos para la construcción de la Sagrada Familia. Como arquitecto genial, recibió propuestas para lucirse en Nueva York y en París, pero renunció para dedicarse plenamente a la Sagrada Familia. Y la construcción de este templo le fue convirtiendo en un cristiano ejemplar.

Entorno de sus 50 años, Gaudí tiene la percepción clara que su vocación era la de ser «arquitecto de Dios» y la reafirma mediante la oración, la asiduidad a la Palabra de Dios y la celebración de la liturgia de la Iglesia, especialmente la Eucaristía diaria.

Antoni Gaudí fue un cristiano comprometido con la cultura y la sociedad de su tiempo, dedicado ejemplarmente al cuidado de su padre y de su sobrina huérfana e interesado por el bien de todos los trabajadores de la Sagrada Familia.

Por las virtudes heroicas de nuestro arquitecto se inició un proceso de beatificación que culminó en su etapa diocesana de Barcelona y actualmente está el curso en la Congregación para la Causas de los santos. Hay que pedir la intercesión de este siervo de Dios para que pronto podamos invocarle como beato y sea un ejemplo para arquitectos y artistas.

Con frecuencia hablamos de la necesidad de encontrar un nuevo lenguaje para expresar la fe de siempre, ¿piensa que Gaudí ha tenido éxito al intentarlo en esta obra?

Gaudí con la construcción de la Sagrada Familia sabía que levantaba algo singular por su profundidad, por su capacidad de emocionar y de hablar con unos registros plásticos arquitectónicamente innovadores y espiritualmente densos. Ante los millones de personas que visitan esta obra, cabe preguntarse: ¿Qué les impulsa a conocer la obra de un místico cristiano, cuando muchos parecen personas religiosamente indiferentes y muchos otros ni tan solo cristianos? ¿Este interés por la Sagrada Familia no será signo de una petición de espiritualidad y de cosas auténticas? No resulta fácil decir donde termina el turista y donde empieza el peregrino, en la multitud de visitantes de los cinco continentes del mundo.

La Sagrada Familia ha sido capaz de acoger en su seno incluso las obras de un escultor japonés y siempre ha despertado un interés en las culturas más lejanas. ¿Qué aporta esta universalidad a la Iglesia en Barcelona?

Este escultor japonés es un entusiasta de la Sagrada Familia. Se ha convertido al cristianismo trabajando en ella. Porque no se trata solamente de unas piedras armónicamente colocadas, sino de un riquísimo mensaje que incluye los grandes momentos de la historia de la salvación. La riquísima simbología religiosa es un mensaje bíblico que habla en el corazón humano y con la ayuda de la gracia conduce a la conversión. El templo de la Sagrada Familia hace a Barcelona más cosmopolita y más universal. Nuestra ciudad siempre ha sido capaz de acoger a lo largo de su historia los pueblos que han pasado por ella, ofreciendo lo mejor de sí misma y acogiendo lo bueno que la ofrecían las diversas etnias y culturas, integrándolo en su propia identidad. La Sagrada Familia es una construcción enraizada en la cultura catalana de la «Renaixença» (s. XIX) y que hoy sorprendentemente habla con voz clara y cada vez más escuchada, con una voz universal. En octubre se celebra en Barcelona el Encuentro Internacional por la Paz, organizado por la Comunidad de Sant Egidio para mantener el Espíritu de Asís de 1986 y por la vinculación con la Sagrada Familia, se ha escogido el lema «Familia de Dios, Familia de los pueblos del mundo». La Basílica que será dedicada por el Santo Padre es un icono de esta realidad que entre todos queremos construir y que Barcelona quiere impulsar.

A fin de cuentas, cada año se inauguran bastantes iglesias en el mundo ¿Por qué piensa que el Papa ha querido realizar el gesto extraordinario de venir a Barcelona para dedicar la Sagrada Familia?

Por diversas razones. Es cierto que se inauguran iglesias cada año en el mundo, pero ninguna como la Sagrada Familia, por su monumentalidad, su belleza, su originalidad y por su riquísima simbología. El Santo Padre se ha percatado de ello. Pero hay otra razón más poderosa. La armonía entre el concepto teológico de lo que es un templo dedicado al culto litúrgico que tiene el Santo Padre y el que tenía Antoni Gaudí. En el interior de la Basílica no hay altares laterales, solamente el altar en el presbiterio, la sede y el atril de la Palabra de Dios para facilitar la celebración de la liturgia,

especialmente de la Eucaristía. Gaudí saca los retablos de dentro de la Iglesia y los colocó en el exterior, uno en cada fachada: el Nacimiento, la Pasión y la Gloria. No en vano, nuestro arquitecto tenía en la mesita de noche el libro *Anne Liturgique*, de Dom Guéranger, abad de Solesmes. Pienso que también ha movido al Santo Padre el hecho que el arquitecto haya sido un hombre de Dios, con la causa de beatificación en curso. Quiero resaltar que por la tarde del día 7 de noviembre el Santo Padre visitará la sede de una institución confiada a las religiosas Franciscanas de los Sagrados Corazones que se dedica a las familias que tienen hijos con síndrome de Down u otras discapacidades. El Papa rezará con estas familias, estos jóvenes le dirigirán la palabra y están preparando con suma ilusión un obsequio para el Santo Padre. Esta visita es un complemento de la Dedicación de la Sagrada Familia, pues estas familias son piedras vivas de la Iglesia y han acogido la vida del hijo con amor e ilusión a pesar del síndrome o discapacidad que sufre. Una celebración en defensa de la vida tan necesaria hoy.

El tema de la relación entre la fe y la razón, entre la fe y el arte, es uno de los núcleos del magisterio de Benedicto XVI. ¿Espera algún desarrollo de estos temas en el marco de la visita?

El Papa Benedicto XVI está muy interesado en la relación entre la fe y la razón, entre la fe y la cultura. Ha hablado en diversas ocasiones y con mucha solidez y profundidad sobre esta temática. La dedicación de la Basílica de la Sagrada Familia, belleza y culto le dará pie para hablar seguramente en su homilía sobre estas relaciones. En la línea de su encuentro que convocó y presidió el noviembre pasado en la Capilla Sixtina con los grandes artistas del mundo. Allí manifestó que la belleza es un camino hacia el trascendente, hacia el misterio último, hacia Dios. El Papa quiso expresar y renovar la amistad de la Iglesia con el mundo del arte, una amistad consolidada en los tiempos ya que el cristianismo desde siempre ha comprendido el valor de las artes y ha utilizado los multiformes lenguajes para comunicar su inmutable mensaje de salvación. En la capilla Sixtina, el Papa reprodujo este pensamiento de Dostoiévski: «La humanidad puede vivir sin ciencia, puede vivir sin pan, pero sin belleza no podría continuar viviendo». I terminó diciendo a los artistas que no tengan miedo de relacionarse con la fuente primera y última de la belleza, de dialogar con los creyentes, la fe no les quita nada a su genio, a su arte, es más, lo exalta y lo nutre. Es el caso del genial arquitecto y cristiano ejemplar Antoni Gaudí.

¿Cómo prepara la Archidiócesis la venida del Papa? ¿Y usted personalmente?

La estamos esperando con ilusión preparándonos espiritualmente con la plegaria, con la realización de nuestros compromisos cristianos en la Iglesia y en la sociedad, con solidaridad hacia los pobres y los afectados más directamente por la crisis económica. Hemos editado siete catequesis que nos ayuden a conocer mejor el ministerio de Pedro y sus sucesores, la vida y la obra del siervo de Dios Antoni Gaudí y sobre la simbología del templo de la Sagrada Familia. Consideramos que la visita apostólica del Papa será un auténtico don de Dios para nuestra archidiócesis de Barcelona y de toda Cataluña, confirmándonos en la fe, enriqueciendo nuestra vida cristiana y fortaleciendo la catolicidad ya que nos visita y nos enseña el «dulce Cris-

to en la tierra” en expresión de Santa Catalina de Siena, el Vicario de Cristo que sirve a toda la Iglesia de Cristo extendida de Oriente a Occidente. Con este espíritu de catolicidad como pastor de esta Iglesia de Barcelona deseo invitar a todos los cristianos a la dedicación de la Basílica de la Sagrada Familia presidida por el Papa el día 7 de noviembre de este año, a las 10 de la mañana, o que visiten este patrimonio de la humanidad que tiene vocación de universalidad.

Declaracions del Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, a «Catalunya Cristiana» (23-9-2010)

La festivitat de la Mare de Déu de la Mercè se celebra enguany amb la vista posada en dues fites molt importants: la trobada de Sant'Egidio i la visita del Papa. Com marcaran aquestes dues fites les celebracions de la patrona de Barcelona?

Són dos esdeveniments importants. Cronològicament el primer que se celebrarà és la Trobada Internacional de Pregària per la Pau, convocada per la Comunitat de Sant Egidio i l'Arxidiòcesi de Barcelona. Serà els dies 3-5 d'aquest mes d'octubre. La presència a Barcelona d'unes cinc mil persones, moltes d'elles líders de les grans religions del món, polítics, intel·lectuals, etc, tindrà un impacte mediàtic important. Presentarà amb imatges l'interès i el treball de les religions per construir la pau en el món. Penso que aquesta trobada harmonitza molt bé amb la realitat de la munió d'immigrants que viuen a Barcelona i a Catalunya i podran veure i relacionar-se amb els seus caps religiosos: ortodoxos, musulmans, jueus, etc. Per això invito a participar en els actes d'aquesta trobada, les parròquies, comunitats i col·lectius d'immigrants de les distintes religions.

Tanmateix l'esdeveniment cabdal serà la visita apostòlica del Papa Benet XVI a la nostra ciutat de Barcelona els dies 6 i 7 de novembre d'enguany i d'alguna manera a totes les diòcesis de Catalunya. Serà un autèntic do de Déu i ens donarà molts fruits espirituals i pastorals. L'acte principal serà la dedicació de l'església de la Sagrada Família. Ha acceptat la invitació que li vaig fer per presidir aquesta celebració i amb això el Papa vol posar en relleu que dedicar una església és un fet important per a la vida cristiana i per a la visibilitat de l'Església en la societat. Avui això és molt necessari: un espai reservat al diàleg entre Déu i els homes, per al culte litúrgic i per a la lloança a Déu. En la nostra societat en la qual molts viuen com si Déu no existís, dedicar aquesta majestuosa i bellíssima església a Déu enmig de la ciutat cosmopolita de Barcelona, és d'alguna manera una presència de la casa de Déu i de l'Església, no amagada, sinó molt visible d'arreu de la ciutat i enmig de les cases de les famílies.

El Papa valora moltíssim la família com a cèl·lula de la societat i església domèstica, i amb la dedicació d'aquesta església en honor de la Sagrada Família, ens pot aju-

dar moltíssim a dedicar a Déu les famílies que són el santuari més proper a la presència de Déu. Això fa que hàgim de potenciar la pastoral familiar per tal que les famílies imitin el qui ha de ser la seva icona, la Santa Família de Natzaret, model d'amor, de pregària, de treball i de solidaritat. Per això, el Sant Pare, després de dedicar el Temple de la Sagrada Família, a la tarda visitarà l'Obra del Nen Déu, dedicada des del 1892 al servei de les famílies que tenen fills amb discapacitats per compartir amb els pares i fills una estona de fraternitat i de pregària, tot agraïnt als pares tot el que fan pels fills i a totes les institucions de la diòcesis dedicades a finalitats similars tot el que fan al servei de les famílies i de les persones.

El dia 24 de setembre es fa públic el programa oficial de la visita del Papa a Barcelona. Quines novetats presentarà el programa oficial? Es poden concretar ja les rutes per on anirà el Papa?

Fonamentalment el programa oficial que farà públic la Santa Seu és el mateix que hem anat informant. Bàsicament consisteix en l'arribada del Sant Pare a l'aeroport de Barcelona sobre les nou del vespre del dia 6 de novembre, trasllat a l'arquebisbat per sopar, dormir i esmorzar el dia 7, i a continuació anar amb papamòbil a l'església de la Sagrada Família saludant totes les persones que omplien els carrers de l'itinerari i els qui estaran fora del temple per a la celebració. A les 10 començarà l'eucaristia de dedicació de l'església i sobre les 12 del migdia, el Papa sortirà a la façana del naixement passant per sobre d'una catifa que la Federació Catalana de Catifaires haurà fet en el seu honor, i resarà l'Àngelus. Posteriorment, amb el papamòbil anirà a l'arquebisbat per dinar amb els cardenals, arquebisbes i bisbes. A primeres hores de la tarda visitarà la nova seu de l'Obra del Nen Déu a la confluència de Ronda del Guinardó i Passeig Maragall per estar amb les famílies amb fills amb síndrome de Down o altres discapacitats, amb el patronat de la Fundació i les religioses Franciscanes dels Sagrats Cors que en tenen cura i tot el personal de la institució. Posteriorment, a l'aeroport abans de retornar al Vaticà, hi haurà l'acte solemne de comiat. Els itineraris dels recorreguts que farà el Sant Pare per la ciutat de Barcelona es faran públics amb suficient temps d'antelació perquè cadascú vegi on li anirà més bé saludar el Papa.

Un dels temes que més interessen la gent són les entrades. Quina és la fórmula que es buscarà per gestionar de la millor manera possible l'entrada a la Sagrada Família en un dia tan especial?

És la qüestió més difícil i complicada. Fonamentalment perquè són moltes les persones que volen estar dintre de l'església i la capacitat permesa per seguretat és d'unes set mil persones. Quins criteris? Els concelebrants han d'estar a prop de l'altar, un nombre determinat per cada parròquia de l'arxidiòcesi, per cada comunitat religiosa, un nombre determinat per cada diòcesi de Catalunya, els membres del Consell Pastoral Diocesà, de la cúria, autoritats, membres del Patronat, treballadors de la Sagrada Família, joves i matrimonis amb fills, malalts i discapacitats, cantaires, etc. Hem preparat entorn del temple llocs reservats amb cadires i pantalles per participar en la celebració, formant part de l'única assemblea litúrgica presidida pel Sant Pare.

Cada parròquia tindrà 10 invitacions per accedir al temple. Quins criteris segueixen les parròquies per atorgar les entrades? El sorteig és una bona fórmula?

Sí, cada parròquia tindrà aquest nombre d'invitacions, a excepció de la parròquia de la Sagrada Família que en tindrà més, per entrar-hi. Es deixa a cada parròquia que vegi com reparteix aquestes invitacions. Però cada parròquia tindrà totes les invitacions que desitgi per als llocs reservats entorn del temple i que podran participar plenament en la celebració. De la nostra arxidiòcesi i de les diòcesis de Catalunya moltes persones ocuparan aquests llocs reservats i degudament preparats. Assistir personalment a la celebració de la Sagrada Família és participar en un esdeveniment històric, únic i irrepetible. Hem d'aprofitar aquesta oportunitat. Cal dir que en diversos llocs del temple també s'haurà de seguir la celebració mitjançant pantalles ja que hi ha 52 columnes.

Per motius de seguretat, només hi podran entrar 7.500 persones. És així o s'intentarà que hi pugui accedir més gent?

Els responsables de seguretat dels òrgans competents de l'Administració han assenyalat unes set mil persones com les que poden estar dintre de l'església. Estem obligats a respectar les mesures que siguin estrictament necessàries per a la seguretat de la celebració.

Com a pastor de l'Església de Barcelona, com animaria tots els ciutadans, independentment que puguin accedir al temple o no, a abocar-se al carrer per rebre el Sant Pare?

El Papa ha tingut una gran deferència envers la nostra ciutat i Església diocesana acceptant venir per estar amb nosaltres. És una manifestació del seu afecte i generositat. Deixa el Vaticà per venir a Barcelona. Tot això demana que nosaltres deixem les nostres cases, els nostres pobles i ciutats de Catalunya per sortir als carrers i places per on passi el Sant Pare i poder-lo saludar amb el nostre escalf, afecte i agraïment. Som una ciutat i un país acollidor i el Papa trobarà una munió de persones que correspondrà al seu esforç que fa per estar amb nosaltres a Barcelona. Encara que la visita té un caràcter religiós i pastoral, és també un gran esdeveniment ciutadà, ja que Barcelona estarà molt present en milions i milions de llars de tot el món mitjançant les retransmissions televisives del viatge i especialment de la dedicació de la Sagrada Família, icona de la ciutat al món.

Quin missatge espera l'arxidiòcesi de llavis del Papa? Creu que parlarà d'algun tema en concret?

Els actes que celebrarà el Sant Pare a Barcelona li facilitaran parlar de grans temes. Segurament que parlarà del sentit cristià de les esglésies i de la nostra Sagrada Família per al culte, per a l'evangelització, per a les relacions fe-art-cultura, també de la família cristiana en tota la riquesa que l'humanisme cristià presenta sobre el matrimoni i la família. Tanmateix el que el Papa Benet XVI ens digui serà molt ric de contingut, molt actual i ens ajudarà moltíssim per a viure la nostra vida cristiana més fidelment i més radicalment i també per a créixer en la societat en el respecte als drets

fonamentals de la persona i en els valors autèntics per tal d'aconseguir un desenvolupament integral de les persones i per trobar solucions justes i eficients a la greu crisi econòmica actual.

Un dels moments especialment emotius de la visita del Papa serà l'anada a l'Obra Social del Nen Déu. Com es prepara la institució per a la rebuda del Papa?

Es prepara amb molta il·lusió. Tots, però especialment els alumnes de l'escola especial. Estan preparant el que li diran al Sant Pare i també estan fent entre tots l'obsequi que li oferiran. El Sant Pare acceptà immediatament fer aquesta visita a l'Obra del Nen Déu quan li vaig proposar. Serà un encontre molt emotiu, per a tots, pel Sant Pare, per a mi mateix, especialment pels pares i familiars que estimen molt i tenen molta cura dels seus fills que són els alumnes de l'escola i els membres del taller ocupacional. Aquests fills són, d'alguna manera, els predilectes dels pares i germans, són com uns àngels que uneixen realment les famílies. En tinc experiència personal per la meva neboda Montserrat, autèntic centre de la família.

La tuneladora de l'AVE, en el seu avenç imparable, el preocupa com a president del Patronat de la Sagrada Família? Continua tenint esperances d'aturar el pas de l'AVE a tocar de la Sagrada Família? Què demana als polítics com a cardenal i president del Patronat de la Sagrada Família?

Certament que em preocupa, com a tots els altres membres del Patronat de la Junta Constructora de la Sagrada Família. Per evitar-ho hem fet i fem tot el possible, tot el que està a les nostres mans, per part meva, per part del Sr. Rigol, del Sr. Bonet, de l'advocat i de tot el Patronat. Hi ha i hi havia alternatives. ¿Per què no haver evitat o no haver canviat aquest traçat que passa tocant tantes vivendes familiars i la Pedrera i la Sagrada Família? Per més que s'extremen les seguretats en la construcció del túnel, el risc no desapareix totalment ara i en el futur. L'última paraula la tenen els jutges.

Ponencia

Razones para la presencia pública de la Iglesia: el discurso ético sobre economía y política de «Caritas in veritate»

Ponencia del Sr. Cardenal Arzobispo a las XI Jornadas de Teología en Santiago de Compostela

La tercera encíclica de Benedicto XVI *Caritas in veritate* conmemora la *Populorum progressio* de Pablo VI, a un poco más del cuarenta aniversario de su publicación. Y si no coincidió cronológicamente con el cuadragésimo aniversario fue debido a que Benedicto XVI quiso afrontar en su encíclica social la crisis económico-financiera actual que tiene gravísimas consecuencias en todo el mundo. Siempre, pero es-

pecialmente en estos años de crisis que vivimos, el discurso ético sobre la economía y la política es absolutamente necesario. Porque entre las causas de la crisis hay sin duda una claudicación de los grandes principios éticos que han de iluminar y regir la actividad económica y la solución de la actual crisis económica y financiera pasará sin duda en respetar el discurso ético.

En este sentido, Benedicto XVI tratando de la crisis en su encíclica *Caritas in veritate* nos dice que «el objetivo exclusivo del beneficio, cuando es obtenido mal y sin el bien común como fin último, corre el riesgo de destruir riqueza y crear pobreza. El desarrollo económico que Pablo VI deseaba era que se produjera un crecimiento real, extensible a todos y concretamente sostenible». Y más adelante añade: «Hay que reconocer que el desarrollo económico mismo ha estado y está aún afligido por *desviaciones y problemas dramáticos* que la crisis actual ha puesto aún más de manifiesto. Esta crisis nos pone delante improrrogablemente decisiones que afectan cada vez más al destino mismo del hombre, el cual, por otra parte, no puede prescindir de su naturaleza»¹.

Los distintos aspectos de la crisis y sus posibles soluciones, así como la posibilidad de un nuevo futuro desarrollo están cada vez más interrelacionados, se implican recíprocamente, requieren nuevos esfuerzos de comprensión unitaria y una nueva síntesis humanista. El Papa indica que de esta manera la crisis se convierte en ocasión de discernir y proyectar de una manera nueva. Conviene pues, afrontar las dificultades con esta clave, de manera confiada más que resignada².

Cuando los cristianos hablamos del desarrollo lo hemos de entender como lo propone la *Populorum progressio*, como el desarrollo de todos los hombres y de todo el hombre. El auténtico desarrollo del hombre concierne de manera unitaria a la totalidad de la persona en todas sus dimensiones. Pablo VI afirma en su encíclica que el progreso, en su fuente y en su esencia, es una vocación: «En los designios de Dios, cada hombre está llamado a promover el propio progreso, porque la vida de todo hombre es una vocación»³. Esto es precisamente lo que legitima la intervención de la Iglesia en la problemática del desarrollo. Si éste afectara solamente a los aspectos técnicos de la vida del hombre y no el sentido de su caminar en la historia junto con aquel camino, la Iglesia no tendría porque hablar. Benedicto XVI, en su encíclica que comentamos, escribe lo siguiente: «Decir que *el desarrollo es vocación* equivale a reconocer, por una parte, que nace de una llamada trascendente y, por otra parte, que es incapaz de darse su significado último por sí mismo»⁴. No podemos olvidar que el evangelio es un elemento fundamental del desarrollo humano precisamente porque Cristo «en la misma revelación del misterio del Padre y de su amor, manifiesta plenamente el hombre al mismo hombre»⁵. En este sentido, el Papa hace una sabia reflexión muy actual, indicando que la vocación cristiana a este desarrollo comprende tanto el plano natural como el sobrenatural; este es el motivo por el cual —continúa

¹ N.21.

² Cf. N.21.

³ N.15.

⁴ N.16.

⁵ *Gaudium et spes*, 22.

afirmando Benedicto XVI— «cuando Dios queda eclipsado, nuestra capacidad de reconocer el orden natural, la finalidad y el bien, empieza a disiparse»⁶.

En el contexto de este discurso, Benedicto XVI, en su encíclica social, hace este toque de atención que explicita a la vez una razón para la presencia pública de la Iglesia: «La religión cristiana y las otras religiones pueden contribuir al desarrollo *sólo si Dios tiene un lugar en la esfera pública*, con referencia específica a la dimensión cultural, social, económica y, en particular, política. La doctrina social de la Iglesia ha nacido para reivindicar esta “carta de ciudadanía” de la religión cristiana. La negación del derecho a profesar públicamente la propia religión y a trabajar para que las verdades de la fe inspiren también la vida pública, tiene consecuencias negativas sobre el verdadero desarrollo. La exclusión de la religión en el ámbito público, como el fundamentalismo religioso por otra parte, impiden el encuentro entre las personas y su colaboración en el progreso de la humanidad»⁷.

Sería irracional privarnos de las religiones, una falta grave contra la cultura y contra el pensamiento. Las religiones y en especial en nuestro país la religión cristiana que está en nuestras raíces y constituye nuestra identidad, son patrimonios vivos de la reflexión y del pensamiento, no sólo sobre Dios, sino también sobre el hombre, sobre la sociedad y sobre esta preocupación que hoy es muy central, la naturaleza⁸.

El Papa, en su viaje a París, reiteró que es necesario adquirir una más clara conciencia de las funciones insustituibles de la religión para la formación de las conciencias y de la contribución que puede aportar, junto con otras instancias, para la creación de un consenso ético definido en la sociedad”⁹

Presencia pública de la Iglesia

En el fondo se trata de la presencia de la religión y más en concreto de la Iglesia en la sociedad. Primariamente no se ventilan las relaciones religión-Estado, Iglesia-Estado, sino unas anteriores, más amplias y más importantes, las cuales son las relaciones religión-sociedad, Iglesia-sociedad. Y considero que hemos de dar preeminencia a estas relaciones por encima de las otras, sin olvidar que tienen también su importancia.

En este marco se comprende que la dimensión pública de la religión, o si se quiere de la Iglesia, es de suma importancia. Dado que la convivencia de las personas en la sociedad es algo connatural a la persona humana y teniendo en cuenta que la presencia de la religión es también una realidad que no puede ser vivida, ni individualmente ni colectivamente, fuera de la sociedad, es normal que la religión tenga una presencia pública en la convivencia social.

⁶ N.18.

⁷ N.56.

⁸ Parlamento de Sarkozy, Presidente de Francia, en la visita del Papa Benedicto XVI en París, en noviembre de 2008.

⁹ *Discurso ante las autoridades del Estado en el Eliseo*, 12 de septiembre de 2008.

Me permito señalar que aún siendo nuestro pueblo uno de los que, en su configuración política y en sus vicisitudes históricas, el cristianismo ha tenido tanto peso, apenas hemos reflexionado sobre el fenómeno religioso, sobre su importancia y sobre su verdadero papel en la configuración de la conciencia personal y colectiva de los ciudadanos. Aquí hemos sido —y en parte seguimos siendo— antes clericales o anticlericales que religiosos o antirreligiosos, creyentes o ateos. La herida profunda de las dos Españas, por desgracia, aún no ha sido totalmente cicatrizada.

Para conseguirlo hubo un loable esfuerzo por parte de todos en el período de la denominada transición política. La misma Constitución de 1978 es una muestra de aquella intención y trabajo de las distintas fuerzas sociales, políticas y religiosas de España. En todo el proceso de elaboración del que al fin sería el texto refrendado de la Ley fundamental, descuellan sin duda dos grandes principios en relación al hecho religioso. En primer lugar, la voluntad de cambio cualitativo: la Constitución debía suponer una modificación auténticamente substantiva de la legislación eclesiástica del régimen político anterior. En segundo lugar, la voluntad de superación definitiva de la «cuestión religiosa», en el sentido de solucionar para siempre que la regulación del hecho religioso fuese motivo de división entre los ciudadanos.

La Declaración Universal de los Derechos Humanos establece un elenco de derechos fundamentales, entre los cuales está el derecho a la libertad religiosa, en los términos en que lo hace el art. 18 de la misma Declaración. Este derecho no se refiere sólo al culto y a las creencias personales en público o en privado, solo o asociado con otros. Alcanza también al ejercicio creativo de la fe y la vida religiosa, a su manifestación pública y a su difusión, mediante el ejercicio del derecho a la libre reunión, expresión y asociación que se recoge en los artículos 19 y 20¹⁰. Un derecho, por tanto, que el Estado debe tutelar y que no puede ignorar. También en este caso, una pretendida separación de campos de competencia de la Iglesia y del Estado, fruto de la mutua ignorancia entre ambos, no es ni jurídica ni políticamente aceptable.

Es muy necesario distinguir lo que es la «laicidad del Estado» y lo que es una «sociedad laica». No se puede ignorar que la laicidad del Estado está al servicio de una sociedad plural en el ámbito religioso. Por el contrario, una sociedad laica implicaría la negación social del hecho religioso o, al menos, del derecho a vivir la fe en sus dimensiones públicas. Lo que hemos visto que sería precisamente algo contrario a la laicidad del Estado.

España se nos presenta hoy como un terreno necesitado del testimonio de la Iglesia y de los cristianos. Nuestro país participa de la cultura occidental, que va generando un nuevo estilo de vida *etsi Deus non daretur* (como si Dios no existiera) en la cultura y la vida pública. En esta línea, la ética se sitúa dentro de los confines del relativismo y el utilitarismo, excluyendo cualquier principio moral que sea válido y vinculante por sí mismo. Este tipo de cultura representa un corte radical y profundo no sólo con el cristianismo, sino, más en general, con las tradiciones religiosas y morales de la humanidad.

¹⁰ Cf. C. Corral, *La relación entre la Iglesia y la comunidad política*, Madrid 2003, 275-276.

Sin embargo, nuestro país ofrece un terreno muy favorable para el testimonio cristiano, pues la Iglesia aquí es una realidad viva, que conserva una presencia capilar en medio de la gente. Las tradiciones cristianas con frecuencia están arraigadas, mientras que se está realizando un gran esfuerzo de evangelización y catequesis, dirigido en particular a las nuevas generaciones. Además, se siente la insuficiencia de una racionalidad encerrada en sí misma y de una ética demasiado individualista.

Quien no ha encontrado a Dios debería orientar su vida *etsi Deus daretur*, (como si Dios existiese). Este es el consejo que ya daba Pascal a los amigos no creyentes; es, como escribe Benedicto XVI, «el consejo que damos también hoy a los amigos que no creen. Así ninguno queda limitado en su libertad, y así todas nuestras cosas encuentran un sostén y un criterio del cual tenemos urgente necesidad»¹¹

La Iglesia lejos de encerrarse en sí misma, renunciando a la acción, es preciso que mantenga vivo e incrementemente su dinamismo. Los cristianos han de dar respuestas positivas y convincentes a las expectativas y a los interrogantes del hombre de hoy. Si sabemos hacerlo, la Iglesia prestará un gran servicio a nuestro país. La sociedad pluralista en que vivimos, exige buscar el propio «sitio» de los cristianos y de la Iglesia en esta nueva situación socio-cultural, sin que ello suponga la pérdida de la propia identidad.

La Iglesia no puede pretender imponer a otros su propia verdad. La relevancia social y pública de la fe cristiana ha de evitar una pretensión de hegemonía cultural que se daría si no se reconociera que la verdad se propone y no se impone. Pero ello no significa que la Iglesia no deba ofrecerla a la sociedad, en la totalidad de lo que significa ser el «anuncio del Evangelio». Se trata de una propuesta que apela al valor trascendente de la persona y salva a la sociedad del riesgo de un pensamiento único, que lo allana y uniformiza todo. La sociedad es, quíerese o no, un lugar de convergencia de múltiples influencias que actúan en los ciudadanos. Todo ello ha de caber en la actuación de un Estado respetuoso con la libertad religiosa¹².

Quien tiene una visión religiosa de la existencia, podrá sacar de ella las urgencias desde las que ha de construir el bien común, el servicio a las personas y a la sociedad. Podrá incluso tratar de mostrar las dimensiones positivas que para la realización del bien de las personas y de la sociedad pueden derivarse de ellas, si son asumidas por la sociedad, desde las libertad personal de cada ciudadano. Lo que no deberá ser interpretado como una rechazable voluntad de imponer «obligaciones religiosas» a todos los ciudadanos incluso a los no creyentes. El Estado no es independiente con respecto a la ética, ya que está al servicio de los derechos del hombre. La Iglesia no

¹¹ Cf. *L'Europa di Benedetto nella crisi della cultura*.

¹² El Compendio de la Doctrina Social de la Iglesia afirma que «cuando el Magisterio de la Iglesia interviene en cuestiones inherentes a la vida social y política, no atenta contra las exigencias de una correcta interpretación de la laicidad, porque no quiere ejercer un poder político ni eliminar la libertad de opinión de los católicos sobre cuestiones contingentes. Busca en cambio —en cumplimiento de su deber— instruir e iluminar la conciencia de los fieles, sobre todo de los que están comprometidos en la vida política, para que su acción esté siempre al servicio de la promoción integral de la persona y del bien común» (N. 571).

se excede en su responsabilidad de interpelar a los poderes públicos cuando el ser humano y los derechos de la persona o su dimensión trascendente no son respetados¹³.

Es preciso ofrecer toda la riqueza que contiene el humanismo cristiano, capaz de interesar a muchas personas —especialmente a los jóvenes— y de querer vivirlo con ilusión y alegría. La presentación del mensaje de Jesús con toda claridad y fidelidad es la tarea prioritaria de la Iglesia en nuestra sociedad. La Iglesia, que tiene una visión positiva de la vida y de la persona, ha de presentar con convicción el mensaje del evangelio. Tenemos el peligro de limitarnos —o dar la impresión que nos limitamos— a denunciar aunque sea con espíritu de colaboración, los contenidos sociales y legales que no responden a los auténticos principios antropológicos, éticos y morales.

Ciertamente, el pleno reconocimiento del verdadero ámbito de lo religioso es completamente vital para una adecuada y fecunda presencia pública de la Iglesia en la sociedad. Lo religioso va más allá de los actos típicos de la predicación y del culto; repercute y se expresa por su propia naturaleza en la vivencia moral y humana, que se hace efectiva en los campos de la educación, del servicio social, de la vida, del matrimonio y la familia y de la cultura. Todo ello «presupone una aceptación, no recordada jurídicamente, de su significación pública»¹⁴. Cabe hablar de una esfera pública plural cualificada religiosamente, en la que las religiones desempeñan un papel de sujeto público, claramente separado de las instituciones del Estado y, al mismo tiempo, presente en la sociedad civil. El Estado tiene una amplísima gama de actuaciones de impulso y promoción positiva del bien común, y la vida religiosa de las personas y de las comunidades religiosas es parte integrante de este bien común¹⁵.

Función nutricia de la Iglesia en la sociedad

La Iglesia presta a la sociedad un servicio muy importante y de mucha magnitud en el orden prepolítico de las ideas y valores morales, de las imágenes globales del hombre y de la vida. El querido cardenal Narcís Jubany habló de la importante función «nutricia» de la Iglesia en la sociedad¹⁶. Las sociedades democráticas tienen el riesgo de vaciarse éticamente, de perder la fuerza indispensable de unas concepciones sobre la vida humana y de unos valores morales que inspiren, dinamicen y fortalezcan su vida y sus impulsos hacia adelante.

¹³ Cf. *Gaudium et spes*, 76.

¹⁴ A.M. Rouco, *Relaciones Iglesia-Estado en la España del siglo XIX*, Salamanca 1996, 36-37.

¹⁵ Benedicto XVI, dirigió estas palabras a los obispos de la República Checa en su *Visita ad limina*: «El Estado no debería tener dificultad en reconocer a la Iglesia como un interlocutor que no perjudica sus funciones al servicio de los ciudadanos. En efecto, la Iglesia realiza su acción en el ámbito religioso, para permitir a los creyentes expresar su fe, pero sin invadir la esfera de competencia de la autoridad civil. Con su compromiso apostólico y también con su contribución caritativa sanitaria y escolar, promueve el progreso de la sociedad en un clima de gran libertad religiosa. Como se sabe, la Iglesia no busca privilegios, sino sólo poder cumplir su misión. En realidad, cuando se le reconoce este derecho, toda la sociedad se beneficia» (18 de noviembre de 2005).

¹⁶ Cf. *Neutralidad política de la Iglesia. Fundamentos y consecuencias*, en Butlletí Oficial de l'Arquebisbat de Barcelona, 119 (1979) 317-331.

Por ello, la sociedad democrática necesita grupos sociales, religiosos y culturales que se ocupen de una irrigación espiritual y ética de los ciudadanos, para que luego ellos, en el libre ejercicio de sus derechos y su participación política, transmitan al Estado el reflejo de estas sensibilidades morales y exijan a quienes aspiran al poder político o lo ejercen, el respeto, la protección y la promoción de esta savia espiritual sin la cual no puede existir una sociedad libre ni una ciudadanía responsable. El poder político y las instituciones que lo pretendan o lo ejercen, están al servicio del hombre y de la sociedad, sujetos a las preferencias y a las convicciones también éticas y morales de los ciudadanos y sin poder nunca arrogarse el papel de educadores y amestradores de una sociedad domesticada y dominada más que gobernada. Las instituciones políticas deben saber que aquellos grupos, también los religiosos, son los que tienen que desarrollar el importante papel de enriquecer culturalmente, espiritualmente, moralmente a la sociedad entera en un marco de libre y respetuosa expresión de sus ideas.

Para percatarse del servicio que presta la Iglesia, basta pensar en qué sería de una ciudad, por ejemplo Santiago de Compostela o Barcelona, sin la presencia y actuación de las parroquias, comunidades religiosas, asociaciones, e instituciones eclesiales en el campo de la espiritualidad, de las relaciones interpersonales, de la pobreza y marginación, de la atención a los ancianos y a los enfermos, de la educación y enseñanza, de la cultura, etc. Serían unas ciudades pobres, muy pobres, deshumanizadas, con graves problemas sociales. Esta simple constatación contribuye claramente a que los cristianos tengamos la debida autoestima muy necesaria a toda persona e institución.

Considero que en nuestra sociedad hay un déficit de debate social sereno, plural y respetuoso sobre los temas de calado antropológico y ético, que evite el riesgo de excesiva politización y confrontación. Esta aportación de las realidades sociales y culturales, de la Iglesia y confesiones religiosas, ayudaría a la elaboración de proyectos de leyes y al debate parlamentario.

La presencia de la Iglesia en la sociedad y las relaciones de la jerarquía con las autoridades civiles han de ser de diálogo leal y de colaboración constructiva desde la propia identidad. La Iglesia quiere contribuir al discernimiento de algunos valores que están en juego en la sociedad y que inciden en la auténtica realización de la persona humana y de la convivencia social.

Así, a nadie debería de incomodar la voz profética de la Iglesia sobre la vida familiar, social y política, también cuando va a contracorriente de estados de opinión ampliamente difundidos. Nuestro conformismo privaría a la sociedad de una antigua sabiduría que hemos recibido de lo alto y que ha estado presente y activa en las raíces de nuestra antropología y de nuestra historia. El diálogo pide sentido de la identidad y, a la vez, aceptación del otro con voluntad de convivencia. La historia de nuestro siglo xx nos advierte sobre los males de la confrontación excluyente: los cristianos no queremos ni contribuir a la confrontación ni ser víctimas de ella.

La Constitución de 1978: postura intermedia

La Constitución española no quiso apostar por ninguna de las siguientes soluciones extremas: ni una España confesional ni tampoco una España laicista. Se optó por una postura intermedia. Se estableció la aconfesionalidad del Estado. Y para evitar la expresión hiriente de la Constitución republicana, se eliminó la formulación negativa que, tal como estaba prevista en el borrador podría presentar un asidero a una interpretación laicista. Para significarlo se mantiene la expresión negativa de la frase, pero se elimina el adjetivo calificador «confesional», y en forma, si no técnica, al menos aséptica, se dirá: «Ninguna confesión tendrá carácter estatal»¹⁷.

La Constitución de 1978 representa, pues, una solución novedosa y ello en tres órdenes de cosas. En primer lugar, rompe la tradicional idea de concebir la confesionalidad o la laicidad del Estado como extremos opuestos de una misma línea, como representaciones pendulares —positiva o negativa— de la actitud del Estado ante lo religioso.

En segundo lugar, la Constitución contempla el principio de laicidad, pero lo concibe con un contenido y le asigna una función informadora muy diversos respecto de los habituales en el significado decimonónico de «laicidad del Estado».

Y, en tercer lugar, nuestra Constitución resuelve de manera más profunda y sólida el fundamento, las garantías y los límites del derecho fundamental de la libertad religiosa.

Considero que la laicidad del sistema constitucional español es una laicidad positiva y abierta. Positiva, porque respecto de la religión pasa de la neutralidad radical negativa a la colaboración. Abierta, porque se descarga del sentido hostil y excluyente de la religión y se abre hacia ella sin discriminación e incluso hacia su promoción. Este contenido constitucional ha de orientar y permeabilizar todo el ordenamiento jurídico de nuestro país¹⁸.

La laicidad en la palestra

Hoy en Francia, Italia y España hay un debate muy vivo sobre la laicidad. El concepto de laicidad no es algo extraño y ajeno a la tradición cristiana. Benedicto XVI ha subrayado su inequívoca matriz cristiana. Su fundamento se encuentra en aquella famosa sentencia de Jesús: «Dad al César lo que es del César y a Dios lo que es de Dios»¹⁹.

¹⁷ Art. 16, 1. Cf. Ll. Martínez Sistach, *Principios informadores de las relaciones Iglesia-Estado*, en «Acuerdos Iglesia-Estado español en el último decenio», Barcelona 1987, 32.

¹⁸ Viladrich afirma que «la laicidad del Estado consiste en aquel principio informador de su actuación ante el factor social religioso que se ciñe al reconocimiento, tutela y promoción del derecho fundamental de los ciudadanos y las confesiones a la libertad religiosa». *Ateísmo y libertad religiosa en la Constitución española de 1978*, en *Ius Canonicum* 22 (1982) 61.

¹⁹ Mt 22,21.

Después de su viaje a París, de noviembre de 2008, el Papa, comentando esta máxima evangélica ha afirmado: «Si en las monedas romanas estaba impresa la efigie del César y por eso se le debían dar, en el corazón del hombre está la impronta del Creador, único Señor de la vida. La auténtica laicidad no consiste en prescindir de la dimensión espiritual, sino en reconocer que ésta, radicalmente, es garante de nuestra libertad y de la autonomía de las realidades terrenas»²⁰. Aquella norma establecida por el Señor ha entrado a formar parte del patrimonio de la humanidad en lo referente a la configuración de las sociedades democráticas.

Al hablar de laicidad hay que insistir en dos aspectos que considero fundamentales. El primero consiste en la asunción crítica de la modernidad por parte de los cristianos. Esto pide dar importancia al nexo verdad-libertad y reconocer que la libertad está llamada a valorar y servir a la verdad. Y, en segundo lugar, la modernidad ha sido concebida a menudo como laica, en el sentido de considerar la religión como un hecho meramente privado. Es necesario, por tanto, pensar de nuevo en el significado del término «laico».

Benedicto XVI, en su discurso a los Juristas Católicos italianos, manifestó que «todos los creyentes, y de una manera especial los creyentes en Cristo, tienen el deber de contribuir a elaborar un concepto de laicidad que, por un lado, reconozca a Dios y a su ley moral, a Cristo y a su Iglesia, el lugar que le corresponde en la vida humana, individual y social, y que, por otro lado, afirme y respete la legítima autonomía de las realidades temporales que tienen sus leyes y valores propios que el hombre ha de descubrir y ordenar»²¹. Y en el Eliseo manifestó: «En este momento histórico en el que las culturas se entrecruzan cada vez más entre ellas, estoy profundamente convencido de que una nueva reflexión sobre el significado auténtico y sobre la importancia de la laicidad es cada vez más necesaria»²².

La laicidad del Estado es una característica propia del Estado que se afirma en contraposición a una indebida presencia de la Iglesia en la vida política que se suele llamar «clericalismo» o, si se quiere, confesionalismo político. Pero, al mismo tiempo y en sentido contrario, se habla también de «laicismo», para significar el rechazo de cualquier forma de presencia de la fe religiosa y, más en concreto, de la Iglesia en la vida pública.

Es una manifestación clara y fundamental de que una pretendida separación entre lo «temporal» y lo «espiritual», como si se tratara de cosas diferentes que nada tienen que ver entre sí, es insostenible. Se hace así presente la ineludible cuestión del «espíritu» que ha de animar la concepción «humanista» del bien común de la sociedad.

²⁰ *Audiencia General*, 17 de septiembre de 2008.

²¹ *Discurso al LVI Congreso Nacional de Juristas Católicos italianos*, de 9 de diciembre de 2006.

²² *Discurso* de 12 de septiembre de 2008.

Laicidad y laicismo

El Estado no puede ignorar que el hecho religioso existe en la sociedad. Pretender que el Estado laico haya de actuar como si ese hecho religioso, incluso como cuerpo social organizado, no existiera, equivale a situarse al margen de la realidad. El problema fundamental del laicismo que excluye del ámbito público la dimensión religiosa consiste en el hecho de que se trata de una concepción de la vida social que piensa y quiere organizar una sociedad que no existe, que no es la sociedad real. La fe o la increencia son objeto de una opción que los ciudadanos han de realizar en la sociedad, especialmente en una sociedad culturalmente pluralista en relación con el hecho religioso. El Estado es laico, pero la sociedad no.

El principio de la mutua independencia y autonomía de la Iglesia y la comunidad política no significa en absoluto una laicidad o aconfesionalidad del Estado que pretenda reducir la religión a la esfera puramente individual y privada, desposeyéndola de todo influjo o relevancia social. Esto es laicismo. El Estado ha de promover un clima social sereno y una legislación adecuada que permita a cada persona y a cada religión vivir libremente su fe, expresarla en los ámbitos de la vida pública y disponer de los medios y espacios suficientes para poder aportar a la convivencia social las riquezas espirituales, morales y cívicas. La laicidad significa la actuación estatal de reconocimiento, garantía y promoción jurídicas de la religión²³.

Benedicto XVI, en su encíclica social, afirma que «en el laicismo se pierde la posibilidad de un diálogo fecundo y de una colaboración provechosa entre la razón y la fe religiosa. La razón siempre necesita ser purificada por la fe, y esto vale para la razón política, que no ha de creerse omnipotente. Por su parte, la religión tiene siempre necesidad de ser purificada por la razón para mostrar su auténtico rostro humano. La ruptura de este diálogo comporta un coste muy alto para el desarrollo de la humanidad»²⁴.

En el fondo juega la concepción y valoración que se tiene de la religión. Si ésta es valorada negativamente, la laicidad se convierte en laicismo. Si, por el contrario, la presencia de la Iglesia es concebida positivamente, como una posibilidad de enriquecimiento para la edificación común de la sociedad civil, la laicidad tiene su significado auténtico de respeto y de colaboración con esta aportación al bien de las personas y de la sociedad. En este último sentido, la presencia de la Iglesia no es percibida como una injerencia, sino como una posibilidad de enriquecimiento de la convivencia social.

La Constitución española reconoce la religión como un valor para el bien común, y en el art. 16,3 establece que «los poderes públicos tendrán en cuenta las creencias religiosas de la sociedad española y mantendrán las consiguientes relaciones de coo-

²³ Cf. Ll. Martínez Sistach, *Principios informadores de las relaciones Iglesia – Estado*, en «Acuerdos Iglesia – Estado español en el último decenio», Barcelona 1987, 33-34.

²⁴ N.56.

peración con la Iglesia católica y las demás confesiones». Estas consiguientes relaciones —como son los Acuerdos Santa Sede y Estado español y las tres leyes acuerdos para respectivamente los protestantes, los judíos y los musulmanes— son la consecuencia necesaria de la valoración positiva del factor religioso por parte del Estado, no significan ningún privilegio concedido a estas confesiones religiosas y estos instrumentos jurídicos como tales están en plena armonía con un régimen de libertad religiosa²⁵.

Juan Pablo II, en su discurso a los obispos franceses con motivo del centenario de la ley de 1905 de separación de la Iglesia y del Estado, afirmó que «unas relaciones y unas colaboraciones de confianza entre la Iglesia y el Estado sólo pueden tener efectos positivos para construir juntos aquello que el Papa Pío XII ya llamaba “la legítima y sana laicidad”, que no sea un tipo de laicismo ideológico o de separación hostil entre las instituciones civiles y las confesiones religiosas». Y Benedicto XVI manifestó a los obispos italianos que «en el marco de una laicidad sana y bien entendida, es preciso resistir contra cualquier tendencia a considerar la religión, y en particular el cristianismo, como un hecho solamente privado; al contrario, las perspectivas que surgen de nuestra fe pueden dar una contribución fundamental a la aclaración y solución de los mayores problemas sociales y morales de Italia y de la Europa de hoy»²⁶.

La reivindicación de la laicidad no puede convertirse en un motivo para el abandono de la moralidad. Y, sin embargo, las leyes que nuestro país y algunos otros europeos están promulgando, no solamente contradicen la moral cristiana, sino que atentan contra la ética natural. Europa no puede olvidar su larga tradición moral que, anterior a la llegada del cristianismo, se remonta a la cultura griega. La laicidad no puede identificarse con el relativismo moral o el positivismo ético dictado por las leyes o el pragmatismo más burdo²⁷.

Compromiso cristiano de los laicos en el mundo

He dicho a menudo que son muchos los cristianos laicos que asumen responsabilidades en el ámbito intraeclesial, y que hay un déficit de su presencia en el mundo secular, un ámbito que les es muy propio, ya que el Concilio Vaticano II dijo que la característica secular es propia y peculiar de los laicos²⁸. Benedicto XVI afirma que «la tarea inmediata de actuar en el ámbito político para construir un orden justo en la sociedad no corresponde a la Iglesia como tal, sino a los fieles laicos, que actúan como ciudadanos bajo su propia responsabilidad. Se trata de una tarea de suma importancia»²⁹.

²⁵ Cf. J.J. Amorós, *La libertad religiosa en la Constitución Española de 1978*, Madrid 1984, 168.

²⁶ *Discurso a la 58 Asamblea General de la Conferencia Episcopal Italiana*, 29 de mayo de 2008.

²⁷ Cf. J.R. Flecha, *Laicidad y cristianismo en la Europa del futuro y en el futuro de Europa*, en *Salmanticensis* 52 (2005) 408.

²⁸ Cf. Juan Pablo II, *Christifideles laici*, 2. Ll. Martínez Sistach, *Trabajemos con alegría en la viña del Señor*, Tarragona 1998, 27-36; *Cridats i invitats a participar en el treball d'evangelització*, Tarragona 2001, 4-5.

²⁹ *Discurso en la IV Asamblea eclesial nacional italiana*, Verona, 19 de octubre de 2006.

Esta presencia de los cristianos en el mundo, incluida la política, no se ha de entender como una simple cadena de transmisión de los criterios de la jerarquía. En realidad, al laico cristiano le corresponde mucho más que esto: oídos los principios que hay que seguir en los asuntos temporales señalados por el magisterio, le corresponde decidir, desde la realidad en donde vive inmerso, guiado por su conciencia responsable.

La Iglesia ha de priorizar la evangelización de las personas. En nuestro país, hemos de orientar el trabajo eclesial hacia la formación auténtica y sólida de los cristianos para que vivan su vida cristiana con fidelidad a la Iglesia y con generosidad y para que manifiesten su fe con el testimonio de la vida y de la palabra en medio de la sociedad, sea cual sea la realidad cultural, social y política. Necesitamos cristianos plenamente convencidos, que conozcan a fondo los contenidos de la fe y de los principios éticos cristianos, la doctrina social de la Iglesia, y que estén siempre a punto para dar respuesta de su esperanza.

La formación de auténticos cristianos ha de contribuir también a un enriquecimiento espiritual de la sociedad y harán que la sociedad se configure más de acuerdo con sus raíces cristianas, las instituciones estén más impregnadas de valores evangélicos y que el ordenamiento jurídico de la sociedad se adecue más y más a los principios y valores del humanismo cristiano.

Cuando el Evangelio es acogido por las personas, la comunidad civil se hace también más responsable, más atenta a las exigencias del bien común y más solidaria con los necesitados³⁰.

Conocer y valorar la identidad de nuestro país

La identidad de España es incomprendible sin el cristianismo. Pero la concepción cristiana no radica solo en unos orígenes judeocristianos más o menos lejanos, como algunos querían hacer creer, sino que se asienta en el centro de la Ilustración y llega por diversas vías hasta nuestro tiempo, culminando en la máxima expresión que significa la Declaración Universal de los Derechos Humanos, que hubiera sido imposible sin el fundamento cristiano. Las raíces cristianas de nuestro país, como de Europa, son vivas y vitales, han dado frutos preciosísimos en el pasado, los dan hoy, y deberán dar aún más en el futuro.

Si queremos ser coherentes con nuestra propia identidad, esta realidad histórica y presente de nuestro país tiene unas consecuencias y a la vez unas exigencias. Se trata, en primer lugar, de conocer y valorar esta identidad. Esto significa que es absolutamente necesario tener un conocimiento adecuado de los contenidos del cristianismo que han impregnado nuestra cultura y nuestra identidad. Sin este conocimiento no sabríamos quienes somos, de donde venimos y a donde vamos. Esta es una razón,

³⁰ *Creure en l'Evangelí i anunciar-lo amb nou ardor*, febrero de 2007

además de otras también muy importantes, que pide que los alumnos reciban clase de religión católica. Sin el conocimiento de los contenidos de la fe, de la Biblia, de la historia sagrada, de la moral y ética cristianas, y de la Iglesia no se puede entender casi nada de la historia y cultura de nuestro país. Y, en segundo lugar, es necesario valorar nuestra identidad. Por desgracia hoy, esta identidad no se valora e incluso se hace de ella objeto de burla o de menosprecio.

La riqueza de nuestras raíces ha fortalecido nuestra identidad y esto ha permitido que España haya tenido una larga y fecunda tradición integradora. Como tierra de marca o de paso, desde el comienzo, ha sido capaz de incorporar a su proyecto como pueblo a los «*homines undecumque venientes*», del norte y del sur. Y todo esto ha sido posible porque conocíamos y valorábamos nuestra identidad, lo que nos permite poder acoger a los otros incorporando algo de ellos para enriquecernos y ofrecer algo a ellos para enriquecerlos. Si uno no conoce ni valora quien es él mismo, no puede acoger ni dialogar con otro que sabe muy bien quien es. Como es obvio, esto tiene consecuencias muy importantes hoy a causa de la realidad siempre creciente de la inmigración que tenemos en nuestra tierra y que hemos de acoger debidamente y facilitar su integración al país, a nuestra cultura, respetando también la suya.

El Cardenal Ratzinger, el actual Benedicto XVI, el año 2002 se preguntaba si en nuestro tiempo hay una identidad de Europa —podemos aplicarlo con toda razón a nuestro país— que tenga futuro y a la cual podamos dar soporte desde dentro, y responde que para los padres de la unificación europea posteriores a la devastación de la segunda guerra mundial —Adenauer, Schumann y De Gasperi— estaba claro que este fundamento existía y que descansa en la herencia cristiana de cuanto el cristianismo había hecho en nuestro continente³¹. Si el sustrato religioso de Europa, pese a su evolución y su pluralismo actual, fuese marginado en su papel inspirador de la ética y en su eficacia social, se negaría aquella rica herencia del pasado europeo, incidiría muy negativamente en el futuro digno del hombre europeo creyente o no creyente, y a la vez se correría el riesgo de construir una casa común encerrada en sí misma, olvidando su solidaridad con los otros pueblos del mundo. Pienso que estas observaciones sobre Europa se pueden aplicar plenamente a España porque es Europa y porque tiene vocación europea.

Hoy, están en juego la continuidad de unas pautas de comportamiento personal y social vinculadas a nuestra cultura y a nuestra identidad. Se ha vivido muy recientemente en España una marcha acelerada, comparativamente con los otros Estados europeos, en la que, en algunas materias, los legisladores configuran una normativa civil cada vez mas alejada del humanismo cristiano. Como afirma Benedicto XVI en el encuentro eclesial italiano de Verona, «es preciso afrontar, con determinación y claridad de propósitos, el peligro de opciones políticas y legislativas que contradicen valores fundamentales y principios antropológicos y éticos arraigados en la naturaleza del ser humano»³². Deseamos ver más reconocidos algunos valores fundamentales

³¹ Cf. Ll. Martínez Sistach, *Las Iglesias y las comunidades religiosas en la futura Constitución europea*, en «Iglesia, Estado y sociedad internacional», Madrid 2003, 642-643.

³² *Discurso a la Asamblea eclesial nacional italiana*, de 19 de octubre de 2006.

como el don de la vida, desde su concepción hasta su muerte natural. Deseamos que la familia sea más valorada y apoyada, «sin que se vea —como afirma el Papa Benedicto XVI— suplantada u ofuscada por otras formas o instituciones diversas»³³. Pedimos el derecho de toda persona a unas condiciones de vida dignas, lejos de cualquier forma de explotación. Deseamos ver más plenamente respetado el derecho de los padres a decidir el tipo de educación, también en la referente a la religión y a la moral, de sus hijos, habida cuenta de que son los padres los que tienen el derecho original e inalienable de la educación de sus hijos.

La presencia pública de la Iglesia en la sociedad es para evangelizar comunicando la Buena Nueva del Evangelio a los pobres que se realiza, también, con su discurso ético sobre economía y política, es decir, proclamando los principios éticos de riquísimo contenido que presenta la encíclica *Caritas in veritate*. Viene a mi memoria lo que nos ha dicho Benedicto XVI en su encíclica «Dios es amor». El Papa cita al emperador Juliano el Apóstata, fallecido en el año 363. Lo hace para ilustrar que para la Iglesia de los primeros siglos era esencial ejercer la caridad organizada. Una vez emperador, Juliano decidió restaurar el paganismo, la antigua religión romana, pero también quiso reformarlo. «En esta perspectiva —dice el Papa— se inspiró ampliamente en el cristianismo [...]. Y escribía en una de sus cartas que el único aspecto que le impresionaba del cristianismo era la actividad caritativa de la Iglesia. Los sacerdotes del paganismo debían emularla y superarla. De este modo, el emperador confirma cómo la caridad era una característica determinante de la comunidad cristiana, de la Iglesia»³⁴. La Iglesia continúa ofreciendo a la sociedad con generosidad y constancia el testimonio de la caridad y el Papa nos dice en la encíclica *Caritas in veritate* que «el compromiso por el bien común, cuando está inspirado en la caridad, tiene un valor superior al compromiso meramente secular y político»³⁵.

Santiago de Compostela, 7 de septiembre de 2010

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arzobispo de Barcelona

³³ *Discurso al Embajador español ante la Santa Sede*, 20 de mayo de 2006.

³⁴ Núm. 24.

³⁵ N. 7.

Secretaria General

Ordes sagrats

Confereix l'Emm. i Rvdm. Sr. Lluís Martínez Sistach, Cardenal Arquebisbe de Barcelona, el 12 de setembre de 2010, a la Santa Església Catedral Basílica de Barcelona

Diaconat

Miquel Adrover Santamaría
Édison Fañanás Lanau
Jaime Ferrer Arilla

Confereix Mons. Dionisio Lachovicz, OSBM, Visitador Apostòlic per als fidels ucraïnesos de ritus bizantí, a la Capella del Seminari Conciliar de Barcelona, el 23 de setembre de 2010

Diaconat

Roman Shymon

Nomenaments parroquials

01.09.10—P. Ricard Costa-Jussà, CMF, rector de la parròquia de l'Immaculat Cor de Maria, de Barcelona i de la parròquia de Sant Tomàs d'Aquino, de Barcelona.

01.09.10—P. José Vicente Martínez Muedra, CM, vicari de la Parròquia de Sant Sever i St. Vicenç de Paül, de Barcelona.

01.09.10—P. José Miguel Marzo Erdociaín, SDB, vicari de la Parròquia de St. Joan Bosco, de Barcelona.

01.09.10—P. Shinto Thomas, CMF, vicari de la parròquia de l'Immaculat Cor de Maria, de Barcelona i de la parròquia de Sant Tomàs d'Aquino, de Barcelona.

01.09.10—P. Domènec Valls Ferrer, SDB, vicari de la parròquia de la Mare de Déu de les Neus, de Sant Adrià de Besòs.

01.09.10—Mn. Lluís Ramís Juan, administrador parroquial de la parròquia de Sant Albert Magne, de l'Hospitalet de Llobregat.

01.09.10—P. Josep Roca Alsina, CMF, adscrit a la parròquia de l'Immaculat Cor de Maria, de Barcelona i a la parròquia de Sant Tomàs d'Aquino, de Barcelona.

24.09.10—Mn. Roman Shymon, diaca adscrit a la parròquia Sant Francesc d'Assís de Barcelona, a la parròquia del Patriarca Abraham de Barcelona i també a la parròquia de Sant Josep (Santa Mònica) de Barcelona, al servei de la cura pastoral de la Comunitat Ucraïnesa de ritus Greco-Catòlic.

Nomenaments no parroquials

22.07.10—Sr. Carles Barba Olmos, adscrit al vicariat general amb facultats de Notari els dies 2 al 31 d'agost de 2010.

23.09.10—Mn. Lluís Bonet i Armengol, membre del Consell presbiteral de Barcelona fins al 2011.

28.09.10—Mn. Joaquim M. Cervera Duran, Consiliari diocesà d'Acció Catòlica Obrera —ACO— per quatre anys.

Institucions d'Ensenyament Superior

El Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona com a Gran Canceller de la Facultat de Teologia nomena:

27.09.10—Rvd. Dr. Pere Carreras i Caballé, Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona.

27.09.10—Rvd. Dr. Josep M. Gavaldà Ribot, Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona (INSAF).

27.09.10—Rvd. Dr. Jordi Gayà Estelrich, Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Mallorca (ISUCIR).

27.09.10—Rvd. Dr. Antoni Matabosch Soler, Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB).

27.09.10—Dra. Begonya Palau i Rigol, Directora de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic.

27.09.10—Rvd. Dr. Ramon Prat Pons, Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (ISCR-IREL).

Carta del Secretari General i Canceller sobre l'exhortació pastoral del Cardenal Arquebisbe

Barcelona, 27 de setembre de 2010

Als preveres, diaques, religiosos, religioses, laics i laiques, membres del Consell Pastoral Diocesà i dels consells parroquials i arxiprestals, escoles cristianes, mestres i professors de religió, dirigents de moviments, associacions i altres entitats diocesanes.

Benvolguts i benvolgudes,

Per indicació del Sr. Cardenal Arquebisbe us envio l'exhortació pastoral Comencem amb el Papa un nou curs, que ha signat amb data 24 de setembre de 2010, solemnitat de la Mare de Déu de la Mercè.

Se n'ha fet una edició bilingüe de la qual disposem d'exemplars a la Secretaria General de l'Arquebisbat per a la seva difusió entre els membres dels consells de pastoral parroquials i arxiprestals, així com altres agents pastorals.

Amb el desig d'un bon treball per a aquest nou curs, rebeu una cordial salutació.

Sergi Gordo Rodríguez, prev.
Secretari General i Canceller.

Capítol de Religioses

El dia 8 de juliol de 2010 va tenir lloc al Monestir de la Immaculada Concepció de Mataró de Monges Carmelites Descalces, el Capítol triennal d'eleccions presidit pel Bisbe Auxiliar de Barcelona Mons. Sebastià Taltavull Anglada. Va resultar elegida la Rvda. M. Margarida Neus de Santa Teresa Guixà Roig, per un segon trienni. (BO setembre 2010. Secció: Secretaria General)

Religioses difuntes

Germana Montserrat Valls Prats, de l'ordre de Jesús Pacient, va morir el dia 17 d'agost de 2010 a Barcelona als 90 anys i 63 de vida religiosa.

Arxiprestos

Crònica de la 11a reunió dels arxiprestos (Barcelona, 27/09/10)

Dilluns 27 de setembre de 2010, a la sala Sant Jordi del Seminari Conciliar, té lloc la 11a reunió dels arxiprestos, de les 10.30 hores fins havent dinat. Presideix la reunió el Sr. Cardenal Arquebisbe, Dr. Lluís Martínez Sistach, acompanyat pel Sr. Bisbe auxiliar, Mons. Sebastià Taltavull, Mn. Joan Galtés, Vicari episcopal —que actua com a moderador— i Mn. Sergi Gordo, Secretari general i Canceller —que actua com a secretari de la reunió—. S'inicia la reunió amb la pregària de Tèrcia.

1. Salutació del Sr. Cardenal Arquebisbe

El Sr. Cardenal dóna la benvinguda a tots i presenta la seva exhortació pastoral *Comencem amb el Papa un nou curs*, en què exposa, entre altres, aquests conceptes:

- Agraïm que el Papa accepti venir a Barcelona per dedicar el temple de la Sagrada Família. Acollim-lo! És el successor de Pere, que presideix en la caritat, que vetlla per la unió en l'Església, que ve a confirmar la nostra fe, augmentar la nostra esperança, estimular la nostra caritat. Es ajudarà a estimar la nostra Església diocesana.
- És el defensor de la persona humana, de la pau, de la dignitat de l'home. La visita té una dimensió religiosa i cívica. Us invito a llegir el seu discurs a Westminster Hall.
- La visita tindrà una repercussió mundial. Serà una visita austera.
- El Sant Pare deixa el Vaticà per venir a visitar-nos. Sortim a rebre'l i a saludar-lo. Hem de preparar-nos amb les catequesis que hem editat. La finalitat és la mateixa que la del Pla Pastoral Diocesà 2009-2011: ser més evangelitzadors.
- A les 10 h, tindrà lloc la missa de dedicació presidida pel Papa Benet XVI; a les 12 h, l'*angelus* al Portal del Naixement. Després de consultar el CP i el CPD, s'ha fet un decret de supressió de misses d'aquell diumenge per facilitar la concelebració dels preveres i diaques i la participació dels fidels.
- A la tarda, el Sant Pare visitarà l'Obra Benèfic-Social del Nen Déu. És un gest a favor de la vida i de les famílies que tenen fills amb discapacitats. Beneirà la primera pedra d'una residència per a infants amb discapacitats que no tenen suport familiar, que es construirà a Tiana.

2. Visita apostòlica del Sant Pare Benet XVI a Barcelona

El P. Enric Puig, SJ, coordinador diocesà de la visita papal, s'incorpora a la reunió per informar d'aquests punts, entre altres:

- Primera fase de preparació: cartells, punts de llibres, edició de set catequesis.
- Segona fase: informació, llançament de la pàgina web on s'ofereixen materials, guies didàctiques per treballar a les classes de religió i a les tutories, tant de l'escola pública com concertada. A la pàgina web hi ha formularis per inscriure persones o grups per assistir a la dedicació i per voluntaris (necessitem de 1.600 a 2.000 voluntaris). Volem que el voluntariat sigui també un espai de trobada.
- La sala de premsa estarà a l'edifici de les Drassanes.
- La distribució d'invitacions s'ha fet pels col·lectius de dintre del temple. Ara cal que les parròquies demanin places per seure fora del temple.
- Al web hi ha també un compte corrent per rebre donatius.
- Responent a preguntes dels arxiprestos, el P. Puig explica alguns punts com: el metro «Sagrada Família» restarà tancat aquell diumenge per motius de seguretat. Les persones que tinguin invitació per a dins del temple hi hauran de ser abans de les 9 h. Per seure a l'exterior del temple es podrà arribar més tard de les 9 h.
- Cal animar els fidels a ser en el recorregut del Papa amb «papamòbil»: s'enviaran a les parròquies banderoles per penjar als balcons i banderetes d'ambientació i salutació al Sant Pare.
- Convé que cada parròquia o centre de culte faci una vetlla de pregària el dia anterior a la visita o quan vagi bé. S'enviarà materials orientatius per dur-la a terme.

3. Projecte d'estatut marc diocesà sobre els consells pastorals arxiprestals (CPA)

Després d'una breu pausa es passa a l'estudi d'aquest document lliurat als arxiprestos en la darrera reunió i que ara fou tornat a enviar. Es va demanar que fos estudiat als arxiprestats per tal que en aquesta reunió fossin presentades les esmenes proposades en ordre a la seva posterior aprovació.

Intervenien dotze arxiprestos proposant esmenes per a la millor redacció de l'estatut marc d'aquestes consells. En especial es fan propostes per determinar millor l'estatut dels CPA com a òrgan per crear comunió en l'àmbit de l'arxiprestat, per determinar el caire consultiu o deliberatiu de les seves decisions, els drets i deures dels seus membres, el sistema d'elecció, el nombre de preveres i de laics en la seva composició, la periodicitat de les reunions, la relació amb els altres consells d'àmbit diocesà, etc.

4. Segon curs d'aplicació del Pla Pastoral Diocesà 2009-11 *Anuncieu a tothom l'Evangeli*

Intervenien els arxiprestos presents destacant les diverses accions i iniciatives en l'aplicació del Pla Pastoral. Es remarca sobretot la preocupació per l'evangelització de les joves generacions (infants i joves) i la coordinació amb els religiosos/es. Es destaca, també, la importància que es dona en els arxiprestats al segon (crisi) i al tercer objectiu (immigrants), treballats per molts durant aquest curs. Es va avançant en la integració dels immigrants en la vida de les parròquies. Hi ha diverses iniciatives per portar a bon terme el primer objectiu (Paraula de Déu), deixant les darreres concrecions a cada parròquia. Algun arxiprestat ha fet un «Aplec» en el «Dia de l'Arxiprestat». Es constata que els serveis de Càritas estan desbordats davant les peticions d'ajudes i d'aliments davant la crisi. Els arxiprestos evidencien que l'aplicació del Pla Pastoral també permet una major coordinació de tot el que es fa a les parròquies.

5. Trobada Internacional de Pregària per la Pau

El Sr. Cardenal informa del sentit i dels actes principals d'aquesta Trobada, de la qual ja es va informar detalladament als arxiprestos en la seva darrera reunió, el dia 3 de juny de 2010. El Sr. Cardenal recorda el programa previst i invita els arxiprestos a participar-hi, sobretot a l'eucaristia del dia 3 a Santa Maria del Mar i a la cerimònia final a la plaça de la Catedral el 5 d'octubre (19 h).

6. Exercicis espirituals per als preveres

Seràn a la casa d'espiritualitat «Maria Immaculada», a Tiana, del 10 al 14 de gener de 2011, dirigits per Mn. Miquel Barbarà, prevere de l'arxidiòcesi de Tarragona.

7. Continuació en aquest curs dels temes de formació permanent per als preveres i diaques

Durant aquest curs, a les reunions habituals dels preveres i diaques de cada arxiprestat, es continuaran tractant els temes de formació permanent per a preveres i diaques que van ser objecte d'estudi el curs passat. El títol d'aquests temes és: «*El prevere, amic de Crist i pastor fidel*».

8. Informacions diocesanes

- Es fa un record dels preveres malalts i dels preveres difunts dels darrers mesos.
- El 12 de setembre foren ordenats tres diaques permanents a la catedral: Miquel Adrover, Édison Fañanàs i Jaume Ferrer.

- El 24 de setembre fou ordenat, a la capella del Seminari, un diaca de l'Església greco-catòlica d'Ucraïna: Mn. Roman Shymon.
- El 17 d'octubre seran ordenats set diaques en camí cap al sacerdoci, alumnes del Seminari Conciliar (a les 19 h, a Santa Maria del Mar).
- El Sr. Cardenal ha convidat als preveres diocesans missioners que són a Xile i al Camerun per tal que vinguin a Barcelona i participin el 7 de novembre en els actes de la visita apostòlica del Sant Pare.
- El Sr. Cardenal informa que s'ha arribat a l'etapa final en el procés de divisió de béns entre l'arquebisbat de Barcelona i les noves diòcesis de Terrassa i de Sant Feliu de Llobregat. El Sr. Cardenal ha consultat aquest afer tant al Consell Diocesà d'Assumptes Econòmics com al Col·legi de Consultors. Els béns mobles s'han repartit en proporció al nombre d'habitants de cada bisbat. Els béns immobles s'han repartit segons el lloc on són, però els 60 béns a nom de la Mitra de Barcelona (molts d'ells llegats) també es va demanar a la Santa Seu que, malgrat que aquesta no ho demanava pas, es poguessin repartir en proporció al nombre d'habitants. El projecte de divisió ha de passar ara als tres bisbes per fer-hi observacions i després passarà a la Santa Seu, que és qui decideix.

9. Pregària final i dinar

La reunió es clou amb la pregària que ha estat difosa per preparar la visita apostòlica del Sant Pare a Barcelona. Posteriorment, al menjador del Seminari, té lloc un dinar de tots els arxiprestos amb el Sr. Cardenal i els membres del Consell Episcopal.

Visita del Sant Pare a Barcelona

El Vaticà va fer públic el programa de la visita del Sant Pare a Santiago de Compostel·la i Barcelona

El dia 24 de setembre de 2010, la Sala de Premsa del Vaticà fa fer públic el següent programa del Viatge apostòlic de Sa Santedat Benet XVI a Santiago de Compostel·la i Barcelona (6 i 7 de novembre de 2010).

Dissabte 6 de novembre de 2010

- 08.30 h Sortida de l'aeroport de Roma Fiumicino cap a Santiago de Compostel·la.
11.30 h Arribada a l'aeroport internacional de Santiago de Compostel·la.
Cerimònia de benvinguda a l'aeroport internacional de Santiago de Compostel·la. Discurs del Sant Pare.
Entrevista privada amb Ses Alteses Reials els Prínceps d'Astúries, a la Sala d'Autoritats de l'aeroport internacional de Santiago de Compostel·la.
13 h Visita a la catedral de Santiago de Compostel·la. Salutació del Sant Pare.
13.45 h Dinar amb els cardenals espanyols, amb els membres del Comitè Executiu de la Conferència Episcopal Espanyola i amb el sèquit papal a l'Arquebisbat de Santiago de Compostel·la.
16.30 h Santa Misa en ocasió de l'Any Sant Compostel·là a la Plaça de l'Obra-doiro, a Santiago de Compostel·la. Homilia del Sant Pare.
19.15 h Sortida per via aèria de l'aeroport internacional de Santiago de Compostel·la vers Barcelona.

Diumenge 7 de novembre de 2010

- 09.30 h Entrevista privada amb Ses Majestats els Reis d'Espanya, a la Sala Museu del temple de la Sagrada Família a Barcelona.
10.00 h Santa Missa amb dedicació de l'església i de l'altar a Barcelona. Homilia del Sant Pare.
Pregària de *l'angelus Domini* a la plaça de l'església de la Sagrada Família a Barcelona. Paraules del Sant Pare.
13 h Dinar amb els cardenals i bisbes presents i amb el seguici papal a l'arquebisbat de Barcelona.
16.30 h Sortida de l'arquebisbat de Barcelona.
17.15 h Visita a l'Obra Benèfic-Social del Nen Déu, a Barcelona. Salutació del Sant Pare.

- 18.30 h Cerimònia de comiat a l'aeroport internacional de Barcelona. Discurs del sant Pare.
- 19.15 h Sortida per via aèria de l'aeroport internacional de Barcelona vers Roma.
- 20.55 h Arribada a l'aeroport de Roma Ciampino.

Prólogo del Cardenal Secretario de Estado para el libro del Cardenal Arzobispo: «Para revitalizar nuestra fe»

Me siento honrado por escribir el prólogo de este libro escrito por mi hermano el Cardenal Lluís Martínez Sistach, arzobispo de Barcelona, que se publica con ocasión de la visita apostólica del Santo Padre a Barcelona para dedicar el templo de la Sagrada Familia, obra del gran arquitecto Antoni Gaudí i Cornet.

Estoy seguro que muchos agradecerán encontrar, reunidos en estas páginas, los escritos que semanalmente el pastor de la archidiócesis de Barcelona ha preparado sobre diversas cuestiones, con el fin de presentar el Evangelio e iluminar así la comunidad eclesial, social y cultural confiada a sus cuidados.

El lector encontrará también las necesarias reflexiones sobre el sentido que hay que dar a la visita a la archidiócesis del Papa Benedicto XVI los días 6 y 7 de noviembre de 2010, sobre el significado del ministerio del Apóstol Pedro y de sus sucesores, sobre la figura genial de Antoni Gaudí y sobre la riquísima simbología del Templo de la Sagrada Familia. Un compendio interesante y útil para comprender la importancia de la presencia de un Pontífice en una Iglesia local.

Los viajes apostólicos de los últimos Pontífices representan una nueva modalidad del servicio del sucesor de Pedro en la sede de Roma realiza con respecto al pueblo de Dios de acuerdo con las necesidades de los tiempos. Se trata de un ministerio y de un magisterio itinerante, realizado por aquel que ha sido llamado por el Señor para confirmar en la fe a sus hermanos (cfr. *Lc 22.31-32*), en una Iglesia que, como nos ha recordado el Concilio Vaticano II en la constitución *Lumen gentium* es peregrina sobre la tierra y no alcanzará su plenitud más que en la gloria del cielo (cf. *LG. 48* y nn. ss.).

Decía el inolvidable Papa, el venerable Juan Pablo II, que sus viajes apostólicos eran en realidad cada vez una peregrinación al santuario del Pueblo de Dios, un santuario viviente edificado por las familias cristianas, por los religiosos y religiosas, por las comunidades, por las asociaciones y organizaciones cristianas, que realizan los más variados servicios y que expresan los diversos carismas concedidos por el Señor a su Iglesia. En este sentido, el viaje papal es una demostración de la solicitud y de esti-

ma que el Vicario de Cristo dirige a cada Iglesia particular y a cada colectividad humana.

La visita de Benedicto XVI a Santiago de Compostela y a Barcelona es, por tanto, la expresión evidente de su afecto a estas dos Iglesias locales de gran tradición histórica. En particular, La presencia del Papa en Barcelona para la dedicación del templo de la Sagrada Familia quiere significar también su aprecio de la calidad del genial arquitecto Antoni Gaudí y por su ejemplaridad de vida cristiana, debido a la cual se ha iniciado el proceso de beatificación.

Sin duda ninguna, este viaje apostólico del Papa será un verdadero don de Dios para la Iglesia local de Barcelona, para las otras diócesis de Cataluña y para toda España.

El reconocimiento, por parte del Papa, de la vitalidad y del dinamismo apostólico de las comunidades católicas visitadas, demanda por parte de los fieles una actitud de acogida y de escucha de la palabra del sucesor de San Pedro. Los frutos de vida cristiana de una viaje pontificio dependen también del esfuerzo de preparación espiritual que se lleva cabo, de la disposición interior para acoger la palabra y las orientaciones del pastor supremo de la Iglesia.

La visita del Santo Padre a Barcelona se desarrollará bajo el lema «Con el Papa en la Sagrada Familia». Sin duda, la singularidad y la belleza de este templo ofrecerá al Santo Padre la plataforma para anunciar a Jesucristo, el rostro humano de Dios Padre. Se ha dicho que la Sagrada Familia es, en último término, un himno a Jesucristo, nacido como un hombre entre los hombres, muerto y resucitado, solidario con el sufrimiento y la muerte de los hombres, redentor, cuya misión es la restituir al Padre, en el Espíritu, aquella gloria que le da toda la creación, a pesar del misterio del mal y del pecado. Son las tres famosas fachadas del Nacimiento, de la Pasión y de la Gloria que, como tres grandes retablos exteriores, colocados en medio de la gran ciudad, para dar a conocer la Buena Noticia de Jesucristo.

Ante tal signo de trascendencia, Benedicto XVI tendrá la oportunidad de explicar uno de los objetivos principales de su viaje; el de indicar a los hombres de hoy una de las vías del acceso a Dios, la que se puede definir como el «camino de la belleza» que conduce hacia la trascendencia. El mismo Benedicto XVI lo dijo a los artistas, a los que recibió en el marco incomparable de la Capilla Sixtina: «No tengáis miedo de relacionaros con la fuente primera y última de la belleza, de dialogar con los creyentes, porque la fe no quita nada a vuestro genio, a vuestro arte; es más, lo exalta y lo nutre» (Benedicto XVI, Encuentro con los artistas. Capilla Sixtina, 21 de noviembre de 2009).

Estos escritos dominicales del Cardenal Arzobispo de Barcelona, que se divulgan a través de los modernos medios de comunicación, son también un invitación a abrirse a Dios. Son un esfuerzo por llegar a todos los hombres y mujeres de buena voluntad, para contribuir a iluminar con la Palabra de Dios, con la fe de la Iglesia y con la doctrina social cristiana, las diversas situaciones y acontecimientos que configuran nuestro mundo de hoy. Los escritos del Cardenal Lluís Martínez Sistach desta-

can por su claridad, su densidad y su actualidad. En ellos abundan las referencias a los últimos Papas, en especial a Juan Pablo II y a Benedicto XVI. Quieren ayudar a los destinatarios a «*sentire cum Ecclesia*», a sintonizar los espíritus con los contenidos de la rica doctrina de la Iglesia y, por lo mismo, a revitalizar la identidad cristiana. En el actual mundo globalizado en el que vivimos, es muy necesario revitalizar la propia identidad y conocer el contenido de ésta. Especialmente en los países de la Europa Occidental, cuya identidad ha sido plasmada en buena parte por el cristianismo. Reconocer y valorar la propia identidad significa reconocer las propias raíces cristianas y tomar conciencia de que se trata de unas raíces antiguas y profundas. Aunque a veces sean visibles, éstas son como las raíces de los árboles seculares, que siempre están en condiciones de asegurar la savia necesaria para un continuo crecimiento de la vida. Así sucede con la savia cristiana, que alimenta cada persona y fortalece la sana convivencia social; savia que se reconoce como una sabiduría antigua y fecunda que ha dado y sigue dando buenos frutos.

Al concluir esta presentación, y pensando en los frutos de la próxima visita del Santo padre, me place recordar y dar testimonio de los frutos que yo mismo pude constatar durante mi reciente visita a Barcelona para celebrar el rito de la beatificación de un ilustre hijo de esta tierra: el beato padre Josep Tous y Soler. Es significativo subrayar que la archidiócesis de Barcelona ha vivido recientemente el don de ver beatificados dos de sus hijos, como signo de la vitalidad cristiana de su pasado reciente y como promesa de una nueva vida, gracias al esfuerzo evangelizador realizado en el presente y en el futuro. El 23 de enero de 2010 fue el beato Josep Samós y Elias, sacerdote, mártir de Cristo, gran catequista y párroco de la basílica de Santa María de Mataró, y el 25 de abril de 2010 fue la ocasión de la beatificación del padre Josep Tous y Soler, sacerdote ejemplar, fundador de las Hermanas Capuchinas de la Madre del Divino Pastor. Esta última celebración, que tuve la gracia y el honor de presidir yo mismo y de la que conservo un inolvidable recuerdo, se desarrolló en la bellísima basílica de Santa María del Mar. Era la primera vez, desde el siglo XII, en que un rito solemne de beatificación se celebraba en la ciudad de Barcelona.

Durante mi estancia en la archidiócesis de Barcelona, pude visitar la casa natal del beato Tous y Soler en Igualada y subir hasta el monasterio de Montserrat, lugar de intensa plegaria y de espiritualidad, de arte y de cultura.

Como ha dicho el Papa Benedicto XVI, «los santos son los verdaderos portadores de luz en la historia, porque son hombres y mujeres de fe, esperanza y caridad» (*Deus caritas est*, 40). Que su intercesión sea fuente de toda clase de bienes, espirituales y materiales, de santidad y de gracia, de paz y de justicia, de convivencia serena y constructiva para esta querida tierra, para Cataluña, para toda España y para todo el mundo.

Encomiendo estas esperanzas a Nuestra Señora de Montserrat, patrona de las diócesis catalanas, ante la que yo también oré, juntamente con una numerosa presencia de fieles, en especial de jóvenes, el pasado 26 de abril, en la tradicional *Vetlla de Santa Maria*.

En la Ciudad del Vaticano, 8 de diciembre de 2010. Fiesta de la Natividad de la bienaventurada Virgen María.

† Cardenal Tarcisio Bertone
Secretario de Estado de Su Santidad Benedicto XVI

Artículo del Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach para la edición diaria de «L'Osservatore Romano»

Barcelona espera al Santo Padre Benedicto XVI

Barcelona espera la visita apostólica del Papa Benedicto XVI como un auténtico don de Dios. Para la archidiócesis de Barcelona, para las restantes diócesis de Cataluña y de toda España el gesto del Santo Padre al aceptar la invitación que le hice para dedicar el templo de la Sagrada Familia tiene un profundo significado y un gran valor. Lo consideramos expresión del afecto que el Papa nos tiene y que pone de relieve su solicitud apostólica, llena de disponibilidad y generosidad. Nos emociona que el Papa dedique dos días a Santiago de Compostela y Barcelona, en la perspectiva de su nueva visita a España, en agosto del próximo año para la celebración de la Jornada Mundial de la Juventud en Madrid.

Esta solicitud del Pontífice nos pide que respondamos preparándonos a su venida y, llegado el momento, acogiéndolo con afecto, con entusiasmo y con devoción filial. Es especialmente emotivo que el Santo Padre haya aceptado presidir la dedicación del templo de la Sagrada Familia, que por su monumentalidad, belleza artística, innovación técnica y simbología bíblica, catequética y litúrgica puede considerarse único en el mundo, obra del arquitecto genial y del cristiano ejemplar que fue Antoni Gaudí, cuyo proceso de beatificación está en curso en la Congregación para las Causas de los Santos.

Creo que este templo es, como su título indica, un icono de la Sagrada Familia y por lo mismo de la familia humana y de la familia cristiana. Es un templo que desde sus mismos orígenes ha crecido gracias a las aportaciones del pueblo y que es muy querido por los barceloneses, por los catalanes y por todos los españoles. Es, asimismo, un templo verdaderamente universal ya que es anualmente visitado y valorado por unos tres millones de personas, procedentes de todos los pueblos de la tierra. Y ello no sólo por la originalidad de su técnica constructiva y su monumentalidad —de la que se ha dicho que es un gótico abierto a la naturaleza— y por una especial luminosidad mediterránea, sino también por su riquísima simbología.

El templo ideado por Gaudí es, en piedra y en arte, una gran catequesis de la fe cristiana y de la Iglesia católica. Una sociedad fuertemente secularizada como es la

européa occidental, queda de alguna manera interpelada ante la realidad del bellísimo templo de la Sagrada Familia. La presencia de este templo patrimonio de la humanidad que se eleva en el centro de la cosmopolita ciudad de Barcelona es una presencia de lo sagrado, de lo trascendente, en definitiva, de Dios.

A pesar de nuestra cultura actual poco sensible y poco abierta a la trascendencia, el hombre creado a imagen y semejanza de Dios busca el sentido de la vida y no deja de plantearse interrogantes que trascienden el espacio y el tiempo. La Sagrada Familia atrae porque la «nueva arquitectura» que Gaudí inició descansa sobre aquello que el espíritu humano busca con insistencia: la proporción, la armonía, en definitiva, la belleza. Podemos decir que es una cartografía del sagrado, un gran mapa abierto donde el mundo puede leer las grandes preguntas de la vida, del origen y del fin, del cielo y de la tierra. Se puede afirmar que este originalísimo templo es, también, como un «atrio de los gentiles», aquel espacio deseado por Benedicto XVI para las personas que no están dentro de la Iglesia, pero que se hacen preguntas sobre el sentido y el misterio de la existencia. El Papa en el encuentro con los artistas en la Capilla Sixtina el pasado mes de noviembre, puso de relieve que el arte, en sus múltiples formas y expresiones, es siempre una llamada a la trascendencia y conduce a Dios.

Gaudí quitó los retablos de dentro de la Iglesia y los situó fuera, en las tres fachadas, con un espíritu evangelizador, invitando a todos a hacer una meditación sobre Jesucristo a través de las imágenes que figuran en cada una de las fachadas dedicadas a los tres grandes acontecimientos de la Encarnación, la Pasión-Pascua y la Gloria.

Nuestro arquitecto leía asiduamente la Biblia y estructuró su templo inspirándose especialmente en la visión del profeta Ezequiel relativa al nuevo templo de la Nueva Jerusalén (*Jer* 40-48). El sueño de Gaudí, como el de todos los constructores de catedrales, era representar la Jerusalén celestial, la ciudad nueva y santa que «baja del cielo, de junto a Dios, engalanada como una novia ataviada para su esposo» (*Apo* 21, 2). Y ha logrado hacer realidad su sueño, como aparecerá en la celebración de dedicación presidida por el Santo Padre con una numerosa asamblea litúrgica alabando a Dios Padre, Hijo y Espíritu Santo.

Deseo resaltar que por la tarde del 7 de noviembre, el Santo Padre ha aceptado visitar la sede de una obra de la archidiócesis de Barcelona, confiada desde sus orígenes a las religiosas Franciscanas de los Sagrados Corazones, dedicada a las familias que tienen hijos con síndrome de Down u otras discapacidades. El Papa rezará con estas familias, estos niños y jóvenes le hablarán y están preparando con mucha ilusión unos obsequios para el Santo Padre. Esta visita será un complemento de la dedicación del templo, pues las familias —y de manera especial éstas— con piedras vivas de la Iglesia, son la expresión de una Iglesia maternal y samaritana. Será un acto en defensa de la familia y de la vida, tan necesario en la actualidad.

Nos estamos preparando para esta visita apostólica del Santo Padre. Lo hacemos con la oración para que dé muchos frutos espirituales y pastorales, con la fidelidad a nuestros compromisos cristianos en la Iglesia y en la sociedad y con la solidaridad con los que sufren más las consecuencias de la actual crisis económica. La archidióce-

sis barcelonesa ha editado en catalán y en castellano siete catequesis para conocer mejor el ministerio de San Pedro y de sus sucesores en la Iglesia y en el mundo, la vida y la obra del siervo de Dios Antoni Gaudí, así como el sentido de la dedicación de un templo y el valor de la familia en el mundo actual.

El Papa Benedicto XVI vendrá para confirmarnos en la fe, enriquecerá la catolicidad de nuestras diócesis y avivará la romanidad tan enraizada en la tradición de la Iglesia en Cataluña. En este último aspecto, tuvo un particular significado eclesial la incorporación en el artículo noveno del Credo en lengua catalana del adjetivo «romana» para calificar la Iglesia católica, introducido ya entre los siglos XVII y XVIII. Esta conciencia de «romanidad» tuvo relevancia especial a partir del siglo XIX, que coincidió con la fundación de más de veinte congregaciones religiosas y un buen número de santos, al extremo de conocerse este siglo como el «paso de los santos».

Existen dos constantes especiales en la historia de la obra de la Sagrada Familia de Barcelona: la gran devoción a San José y la devoción y adhesión al Papa de cada momento, lo que se ha expresado en la relación constante de los que iniciaron el templo o lo han llevado adelante y en las constantes muestras de benevolencia de los Romanos Pontífices hacia esta iniciativa. El proyecto de este templo surgió en el seno de la Asociación de Devotos de San José, y Gaudí —que tan profundamente sintonizó con los deseos de los promotores— decía: «San José acabará el templo de la Sagrada Familia».

Antoni Gaudí decía, también, que «en la Sagrada Familia todo es providencial». Por ello, consideramos nosotros como un hecho providencial que sea un Papa que lleva como nombre de bautismo el de José el que nos haya querido honrar presidiendo la dedicación de esta gran obra en cuya nave central queda expresado un canto de gloria a Dios Padre, Hijo y Espíritu Santo y también a la llamada «Trinidad de la tierra»: a Jesús, María y José.

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arzobispo de Barcelona

Diverses iniciatives per preparar la visita del Papa

Durant el mes de setembre es varen realitzar diverses iniciatives per preparar espiritualment i organitzativament la visita del Sant Pare.

El dia 24 de setembre, festivitat de la Mare de Déu de la Mercè, es feia pública l'exhortació pastoral del Sr. Cardenal Arquebisbe titulada «Comencem amb el Papa un nou curs», editada en un opuscle (amb el text en català i en castellà) que es va distribuir per correu, pels mitjans de comunicació i un exemplar de l'opuscle fou lliurat als fidels que varen assistir a l'eucaristia solemne presidida pel Sr. Cardenal Arquebisbe a la basílica de la Mare de Déu de la Mercè el dia de la seva festa.

El P. Enric Puig, S.J., coordinador de la visita, i els seus col·laboradors varen preparar tots els aspectes del programa del Sant Pare el 7 de novembre a Barcelona.

El dia 2 de setembre, a l'Arquebisbat, es va celebrar una reunió d'unes 40 persones per plantejar i coordinar els problemes de seguretat ocasionats per la visita pontifícia. En aquesta reunió, presidida pel Cardenal Arquebisbe, hi varen participar, entre altres, el Dr. Alberto Gasbarri, organitzador dels viatges pontificis; Mons. Marek Solczynski, conseller de la Nunciatura Apostòlica a Espanya, Dr. Paolo Corvina, de l'Oficina de protocol del Vaticà; P. Enric Puig, S.J., coordinador de la visita del Sant Pare a Barcelona, i representants de la Casa Reial, del Govern Central, de la Generalitat, de la Diputació, de l'Ajuntament, de la Delegació del Govern central a Catalunya i dels diversos cossos de seguretat. Els reunits varen fer una visita al temple de la Sagrada Família.

Durant el setembre es va fer un ampli repartiment de l'opuscle titulat «Set catequesis», així com dels cartells de la visita i el punt de llibre amb la pregària. Tots aquests materials es varen editar en català i en castellà, amb una edició de 100.000 exemplars.

Durant el mes de setembre també es va fer el llançament del web dedicat a la visita del Sant Pare: www.papabarcelona2010.cat. En aquest web s'ofereixen molts elements d'informació sobre el Sant Pare, sobre la Sagrada Família, sobre l'Obra Benèfic-Social del Nen Déu, etc. També hi ha un «ppower point» sobre les set catequesis i guies didàctiques per treballar els temes de les catequesis a les classes de religió i a les tutories, tant de l'escola pública, com de la concertada i privada.

El Sr. Jordi Roigé, adjunt al P. Puig per l'atenció als mitjans de comunicació, va fer els contactes necessaris per a la inscripció dels periodistes, que es feia a través del web de la visita papal, i per a la disposició de la sala de premsa a les Drassanes.

Aquest web també és un instrument molt utilitzat per preparar els aspectes més organitzatius, com el voluntariat. Per a la preparació dels voluntaris, el dia 15 de setembre, a l'Arquebisbat de Barcelona es va obrir l'oficina «Voluntaris pel Papa», el responsable de la qual és el Sr. Xavier Gambas, en la qual es poden fer les inscripcions i demanar qualsevol informació sobre aquest aspecte de la visita. També es pot contactar a través del correu electrònic vsp.voluntaris@arqbnc.cat i per telèfon al 932 701 012 o per fax al número 932 701 303, els matins de 10 a 14 h i les tardes de 17 a 19.30 h.

Pel que fa a les inscripcions per participar a la cerimònia de dedicació, tant a l'interior com a l'exterior del temple de la Sagrada Família, també s'ha pogut fer contes-tant els formularis publicats al web de la visita. L'Arquebisbat va posar a disposició de cada parròquia un cert nombre d'invitacions per participar en la cerimònia de dedicació des de l'interior del temple.

El Sr. Cardenal i el P. Enric Puig varen informar els arxiprestos sobre el viatge apostòlic del Sant Pare en la reunió del 27 de setembre. En aquesta reunió es va proposar que cada parròquia, comunitat o centre de culte vulgui organitzar una vet-

lla de pregària el dia anterior a la visita o el dia que sigui més convenient i es va anunciar que s'enviaria uns textos per a aquests actes previs de pregària i de preparació espiritual de la visita papal.

També es va obrir un compte corrent per a rebre els donatius dels fidels per a les despeses de la visita del Papa: c.c. n. 2100-5000-54-0200006289.

Com una iniciativa de la societat civil davant la visita, cal informar que tres institucions, Cinemanet, Signis Espanya i la Universitat Abat Oliba CEU, varen organitzar una conferència del Dr. Josep M. Martí Bonet, el dia 4 d'octubre, sobre el tema «Els Papes i Barcelona», en què presentà diversos episodis de la intervenció dels Papes en la història de la diòcesi de Barcelona. Sobre aquest tema, el Dr. Martí Bonet publicà diversos articles al setmanari «Catalunya Cristiana» i al diari «La Vanguardia». La conferència del Dr. Martí Bonet fou l'acte inicial d'un cicle de projeccions cinematogràfiques sobre els darrers Papes, la majoria de les quals foren estrenes a Espanya. Cada un dels films fou presentat per un expert i la seva visió fou seguida de col·loqui. Aquest fou el programa: «Pío XII, Papa del siglo XX», documental dels arxius històrics de Cinecittà Luce, de Roma (14 d'octubre); «Juan XXIII, el Papa de la paz», de Giorgio Capitán (18 d'octubre); «Paolo VI», de Fabricio Costa (21 d'octubre); i «Juan Pablo el Grande, un Papa para la historia», de Rome Reports, realitzat a Itàlia per Diana Doria, Javier Martínez-Brocal i Susana L. Pinto. (BO setembre)

Organismes diocesans

Tribunal Eclesiàstic: Edicte

Causa Flores/Ruiz IV

Decret. Barcelona, 2 de setembre de 2010

Pel present Edicte, hom fa saber al Sr. José Carlos RUIZ FRANCISCO, en parador ignorat, demandat en el judici de Declaració de Nul·litat de Matrimoni, que ha estat dictada Sentència definitiva en aquesta instància en la qual CONSTA la nul·litat de l'esmentat matrimoni.

Dels fidels en general, i de les autoritats civils i eclesiàstiques en particular, esperem que, si rebessin notícia certa del lloc de residència de l'esmentat, procuraran que li sigui comunicat l'avís d'aquesta publicació de Sentència.

Ho decretà i signà el M. Iltre. Sr. Jutge Eclesiàstic.

En dono fe.

Segell de Tribuna i firmes il·legibles

El mateix dia és fixat l'anterior Edicte al corresponent Tauló d'aquest Tribunal per tal de ser enretirat el proper dia 3 d'octubre de 2010. Consti.

Servei Diocesà per al Catecumenat: carta i programa

Barcelona, setembre de 2010

Benvolgut/da,

En primer lloc rep la meva cordial salutació i el desig que el treball pastoral que tens entre mans doni molts de fruits.

El motiu d'aquestes lletres és fer-te arribar el programa d'accions que el Servei Diocesà per al Catecumenat ha previst per al curs 2010-2011.

Els homes i dones ja adults que descobreixen Jesucrist i demanen preparar-se per esdevenir cristians en rebre els sacraments de la Iniciació cristiana és una realitat que no esdevé estranya per a un bon nombre de parròquies del nostre arquebisbat, tal com passa en bona part de les esglésies d'Europa.

Malgrat això, creiem que encara ens cal fer un treball important donant a conèixer aquesta realitat pastoral i eclesial, així com sensibilitzant les postres comunitats sobre el valor, sentit i gràcia de l'experiència d'aquests homes i dones, i sobre la seva responsabilitat d'acollir-los i acompanyar-los en el camí de la fe. És realment engrescador sentir el testimoniatge de tots els qui en una ocasió o altra han estat involucrats en un procés catecumenat (els mateixos catecúmens, els seus acompanyants, els preveres que els han acollit, etc.).

Resto sempre a la teva disposició per a ajudar i orientar en l'acolliment i acompanyament d'aquestes persones que han sentit la crida del Crist. Rep una cordial salutació,

Mn. Felip-Juli Rodríguez Piñel
Delegat diocesà per al Catecumenat

Calendari curs 2010-2011

Dissabte 13 de novembre 2010: Jornada de formació per a catequistes-acompanyants. Seminari Conciliar de Barcelona. Horari: 10.30-13 h. Tema: Claus de discerniment en el procés catecumenal.

Dissabte 27 de novembre de 2010: Ritu d'ingrés al catecumenat (infants). Seminari Conciliar de Barcelona i S.E. Catedral. Horari: 12-18 h.

Diumenge 28 de novembre de 2010 (primer diumenge d'Advent): Ritu d'ingrés al Catecumenat (adults).

Diumenge 23 de gener de 2011: Recés dels catecúmens. Seminari Salesià Martí-Codolar. Horari: 10-18 h.

Dissabte 19 de febrer de 2011: Jornada de formació per a catequistes-acompanyants. Seminari Conciliar de Barcelona. Horari: 10.30-13 h. Tema: Conversió de vida en el procés catecumenal.

Diumenge 13 de març de 2011 (primer diumenge de Quaresma): Ritu d'elecció dels catecúmens. S.E. Catedral.

Dissabte 11 de juny de 2011 (Pentecosta): Cloenda del temps de mistagògia i celebració del sagrament de la Confirmació. S.E., Catedral. Horari: 18-20 h.

Cada dijous des de setembre fins a juny: Trobada de catequesi i pregària. Seminari Conciliar de Barcelona. Horari: 19-21 h.

Servei Diocesà per al Catecumenat. Arquebisbat de Barcelona. c/ Diputació 231. 08007 Barcelona. Tel. 934 541 898. Fax 933 232 537. a/e: sdcatecumenat9068@arqbcn.org.

Inauguració del curs 2010-2011 del Seminari Conciliar de Barcelona

Com en els darrers anys, el Seminari Conciliar de Barcelona va començar el curs amb dues tandes d'exercicis: la setmana de finals d'agost i principis de setembre, en el Casal de la Pau, els seminaristes de l'etapa pastoral; i, la tercera setmana, en el Miracle, els grups que viu a les residències. Però la inauguració oficial del curs 2010-11 ha estat aquest dilluns 27 de setembre. L'ha presidit el Cardenal Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe metropolità de Barcelona, amb el bisbe Mons. Agustí Cortès, titular de Sant Feliu de Llobregat. Es tracta del curs dels Seminaris Major i Menor on hi ha els seminaristes de Barcelona i Sant Feliu de Llobregat.

Aquest any s'ha fet coincidir amb la inauguració de l'estàtua del Beat Pere Tarrés en els jardins del seminari. L'encontre va començar amb aquest acte a les 19 h en el lloc del seu emplaçament. A continuació vam passar a la capella del Seminari on vam celebrar l'eucaristia presidida pel Sr. Cardenal, acompanyat pel bisbe Agustí, de tot l'equip del seminari i d'alguns preveres, com els secretaris dels bisbes i Mn. Francesc Raventós, promotor de la causa de canonització del Beat Pere Tarrés i confessor del seminari.

En acabar la celebració, vam passar al menjador del seminari on vam tenir un bon sopar de festa. En la sobretaula, el Sr. Rector del seminari va presentar el nou curs recordant com aquest ve marcat per la visita del Papa Benet XVI per a la dedicació de la Sagrada Família i la Jornada Mundial de la Joventut que es farà a Madrid en el mes d'agost. Això sense oblidar un fet important per al seminari com serà l'ordenació de set diaques el 17 d'octubre a la Basílica de Santa Maria del Mar. A continuació, va intervenir el Sr. Bisbe de Sant Feliu de Llobregat que, a propòsit de la inscripció que s'ha posat en la base de l'escultura del Beat Pere Tarrés, «Quin goig ser sacerdot», va exhortar els seminaristes a aprofitar el temps de formació per aprendre el goig de ser ministres del Senyor. En darrer lloc, va intervenir el Sr. Cardenal que, entre altres consideracions, va recordar l'oportunitat per aprofundir en l'estimació a l'Església i al sant Pare amb la seva visita a casa nostra. Vam cloure la inauguració amb l'acció de gràcies dirigida pel Sr. Rector.

Inauguració d'una escultura del beat Pere Tarrés al Seminari Conciliar

El dilluns dia 27 de setembre, a les 19h, als jardins del Seminari Conciliar de Barcelona fou inaugurada l'escultura del Dr. Pere Tarrés, situada en la cruïlla entre els carrers de Balmes i Diputació. Encara que està situada a l'interior de l'espai del Seminari és ben visible des del carrer.

Presidí l'acte i va descobrir l'escultura el cardenal Lluís Martínez Sistach, acompanyat de Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat, de la directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat, Montserrat Coll, i d'un bon nombre de preveres, metges i seminaristes. Entre els metges, cal remarcar la presència del Dr. Josep M. Simón, president de la Federació Internacional d'Associacions de Metges Catòlics (FIAMC) i del Dr. Miquel Bruguera, ex president del Col·legi de Metges de Barcelona. També hi eren presents el Sr. Josep Oriol Pujol, director de la Fundació Pere Tarrés i un bon grup de membres de la Federació de Cristians de Catalunya i antics membres de la Federació de Joves Cristians.

L'acte es va iniciar amb unes paraules de Mn. Francesc Raventós, vice-postulador de la causa de canonització del Dr. Tarrés, el qual va dir que «la devoció al beat Pere Tarrés és viva» i recordà que l'escultura inaugurada, obra de Rebeca Muñoz, present a l'acte, i titulada «Ànima lliurada» va guanyar el primer premi en el concurs d'arts de l'Any Tarrés, organitzat l'any 2005 pel Col·legi de Metges de Barcelona. Després explicà les gestions fetes per col·locar aquesta escultura en un lloc adient, i la decisió final per l'actual emplaçament.

Mn. Raventós acabà el seu parlament dient: «Si de la imatge de la catedral vaig dir que era un crit clavat a la paret, que ens exhortava a la pietat, al servei i a la pròpia oblació, aquesta escultura és un crit enmig del soroll del carrer. A mi em sembla que sobretot ens diu tres coses. Primera, per la frase posada al peu de l'escultura, que diu “Quin goig haver pogut ésser sacerdot”, crec que se'ns demana estimar els nostres sacerdots i que preguem perquè tinguem moltes i santes vocacions. Segona, per la seva postura meditativa ens invita a pregar; ell, que feia tantes hores d'oració i que deia que no volia saber res més de res, sinó que Déu l'estimava. I tercera, que per la visió de les seves mans, guaridores i plenes de tendresa, ens sentim urgits a fer el bé, perquè ell deia: “Doneu bon exemple. És el més gran i el més fecund dels apostolats”. Que quan entrem al Seminari o passem per aquesta cruïlla de Balmes-Diputació, sentim el crit d'aquesta escultura: l'estímul que ens dona Pere Tarrés».

Després, el cardenal descobrí l'escultura entre els aplaudiments dels presents. Rebeca Muñoz va pronunciar unes breus paraules per dir que «l'havia impressionat el misticisme de Pere Tarrés, el seu lliurament a Déu i als germans i que l'escultura està inspirada en una foto d'una estada de Pere Tarrés al santuari de Núria, assegut enmig de la natura, cercant en aquesta els vestigis i l'alè de Déu».

Mn. Josep M. Turull va dir que aquell acte senzill i intens era com la cloenda de l'Any Sacerdotal. Va afegir que Tarrés es va formar com a sacerdot al Seminari de Barcelona i que la seva escultura serà un crida al foment de les vocacions sacerdotals i, sobretot per als seminaristes i els seus formadors, una crida a viure el ministeri com el va viure Pere Tarrés.

Mons. Agustí Cortés va dir que un dels primers actes com a bisbe de Sant Feliu de Llobregat fou beneir una estàtua de Tarrés a Sant Esteve Sesrovires en actitud pastoral d'evangelitzar. Remarcà l'actitud meditativa i espiritual de l'escultura inaugurada al Seminari, i felicità tots els qui havien fet possible el projecte de situar-la en aquest lloc, «on serà una presència viva i afectiva per a tots nosaltres».

El cardenal Martínez Sistach va dir que el fet que l'escultura de Tarrés estigui situada al Seminari és un testimoni de fidelitat al sacerdoci en temps difícils, com ho foren els seus temps i ho són també els nostres. Remarcà el testimoni de Tarrés a favor de la vida humana, tant corporal com espiritual. «L'Església diu un sí a la vida i un no a l'avortament i demana que s'ajudi les famílies perquè puguin acollir la vida». També va dir que el Dimarts Sant, després de la Missa Crismal, es faria un acte per als sacerdots davant d'aquesta escultura. Va agrair a l'autora de l'escultura la seva obra i a tots els agrai la seva presència i la seva col·laboració per fer possible aquesta iniciativa. «Que l'escultura de Pere Tarrés estigui aquí és un gran testimoni del valor del ministeri sacerdotal», va remarcar el cardenal.

L'acte es va cloure amb una pregària al beat Pere Tarrés i amb el cant del Virolai a la Mare de Déu de Montserrat.

Reunió del Centre Internacional del Diaconat

A mitjans del mes de setembre, del 13 al 16, es va reunir a Barcelona, per segona vegada, el Comitè Executiu i l'Assemblea de Delegats del Centre Internacional del Diaconat (CID).

Aquest Centre, que va ser fundat a Roma l'any 1965 i té el seu Secretariat a Alemanya, treballa d'aleshores ençà en la promoció del diaconat permanent en l'Església, promovent estudis especialitzats, organitzant Congressos internacionals —l'últim, celebrat l'any passat a Viena— i fent altres activitats per donar a conèixer i potenciar aquest ministeri en l'Església, amb contacte amb els organismes relacionats amb el diaconat, tant de la Santa Seu com de les Conferències Episcopals, congregacions religioses i altres institucions.

El primer delegat del Centre Internacional al nostre país va ser Mn. Joan Oriol i Riera (a.c.s.), i actualment ho és Montserrat Martínez Deschamps, esposa del diaca Aureli Ortín.

Els membres del CID, uns 800, estan repartits, encara que de manera desigual, per tot el món. Cada quatre anys es reuneix l'Assemblea General de membres, que escull els seus representants en els òrgans de direcció; l'última va ser a Viena, el març de 2009; els 15 delegats escollits són de 14 països diferents i pertanyen a quatre continents. Això explica que els temes centrals de l'Assemblea de Delegats d'enguany hagin estat la major internacionalització i la regionalització del CID, elaborant propostes per a la redacció d'un nou Reglament de Règim Intern que ajudi que els membres de tot el món siguin més ben representats i es faciliti l'intercanvi d'estudis i experiències d'arreu de l'Església. Fins al mes de setembre del 2011 s'aniran treballant aquestes propostes, de manera que els membres que assisteixin a la propera Assemblea General extraordinària, que se celebrarà els dies 8 i 9 d'octubre del 2011 a Frankfurt, puguin votar les propostes que creguin convenientes, per fixar el nou Reglament de Règim Intern del CID.

La celebració d'enguany a Barcelona de l'Assemblea de Delegats del CID ha estat feta a petició de l'Arquebisbe de Barcelona, Cardenal Lluís Martínez Sistach. El lloc de celebració de l'Assemblea ha estat el Monestir de monges benedictines de Sant Pere de les Puel·les, al carrer Anglès, de Barcelona; allà els delegats s'han reunit, s'han hostatjat i han compartit la pregària amb la comunitat de religioses. El dimarts 14 de setembre, a les 19 h, el Sr. Cardenal va presidir les Vespres i l'Eucaristia al Monestir, celebrada juntament amb la comunitat de monges benedictines, els delegats del CID i alguns diaques i esposes de diaques de la diòcesi. Va concelebrar Mn. Josep Serra, President de la Comissió Interdiocesana del Diaconat Permanent. Després, el Cardenal va mantenir un col·loqui amb els delegats del CID i amb els altres assistents, i els va animar a seguir treballant en la promoció del diaconat en l'Església. La celebració eucarística del dimecres 15 va estar presidida per Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona i delegat del Cardenal per als diaques permanents.

La celebració d'aquesta Assemblea de Delegats del CID a Barcelona ha estat una bona fita en aquest camí de treball per a la promoció del diaconat permanent arreu del món.

Informació

Presentació dels *Escrits Pastorals* del Bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra

El dia 22 de setembre, en un esmorzar amb periodistes, es va presentar a la seu de la Conferència Episcopal Tarraconense, a Barcelona, el llibre *Escrits pastorals*, l'autor del qual és Mons. Jaume Traserra, bisbe de Solsona.

El periodista i professor de la Universitat Internacional de Catalunya, Francesc Cano, autor del pròleg, presentà l'autor, bisbe de Solsona des del setembre de l'any 2001, i digué que «els textos que presenta aquesta edició —una selecció dels que ha escrit durant els seus anys de pontificat a Solsona— expressen clarament la seva manera d'entendre i viure la fe i aborden amb rigor i claredat les qüestions sobre les quals ha fonamentat la seva tasca pastoral. Les cartes aborden els grans temes de la vida de l'Església tant en el vessant doctrinal com en el pastoral, els escrits ofereixen una breu

reflexió sobre qüestions concretes de la doctrina cristiana i les homilies donen un clar testimoni del seu pensament teològic i litúrgic i de la seva brillant oratòria».

Per part seva, el Dr. Traserra manifestà que en els seus escrits pastorals ha procurat aprofundir i expressar amb claredat els temes fonamentals de la vida cristiana, posant-los al servei de tot el poble de Déu. Les seves vuit cartes pastorals *Torneu de la part de Déu, Sempre amb nosaltres, Amb els laics, Sigueu misericordiosos, Mare admirable, Tu segueix-me, La comunitat cristiana i Jo sóc cristià* donen fe d'aquest servei del bisbe de Solsona als seus diocesosans.

Després de la presentació del llibre, els periodistes presents varen mantenir un col·loqui amb el Dr. Traserra, tractant diversos temes de l'actualitat social i eclesial.

Presentació del llibre sobre la «Història de l'Organisme Benèfic Antituberculós de Barcelona», del Dr. Gerard Manresa Formosa

El dissabte 25 de setembre de 2010 va celebrar-se a la Sala de la Mare de Déu de la Mercè, de la catedral de Barcelona, l'acte de presentació del llibre «*Història de l'Organisme Benèfic Antitubercu-*

lós de Barcelona», que porta aquest títol secundari: «L'obra d'un metge-sacerdot: el beat Pere Tarrés», i que és l'obra que deixà escrita, abans de la seva mort, el Dr. Gerard Manresa Formosa. El llibre té

120 pàgines i inclou també diverses fotografies. Ha estat editat per l'Arxiu Diocesà de Barcelona.

Varen presidir l'acte de la presentació el Dr. Josep M. Martí Bonet, que va dir que aquest és «un petit gran llibre», perquè és el testimoni de la caritat del beat Pere Tarrés i de la diòcesi de Barcelona; el fill del Dr. Manresa Formosa, Sr. Gerard Manresa i Presas, amb la seva esposa, Teresa Lamarca i Abelló, que varen explicar els records entranyables que la família conserva de l'OBA i de la Clínica de la Mercè i el treball de preparació per a l'edició sobre el manuscrit deixat pel Dr. Manresa Formosa; el Dr. Francesc Muñoz i Alarcón, que explicà una vivència en relació amb la Clínica de la Mercè, on el seu pare hi va ser diagnosticat i hi va estar internat en les darreres setmanes de la seva vida, abans de tornar a casa, on va morir; i Mn. Francesc Raventós, que va fer la presentació del llibre. Hi varen assistir, també, un bon grup de persones, de familiars del Dr. Manresa Formosa, entre els quals el seu nét, Mn. Josep M. Manresa Lamarca, actualment rector de Valldoreix, i persones vinculades com a col·laboradors i voluntaris amb la catedral.

«Una tarda del mes de gener de 1993 —va dir Mn. Raventós— em va telefonar el Dr. Gerard Manresa i Formosa demanant-me si volia arribar-me fins a casa seva, ja que m'havia de parlar d'un assumpte que m'agradaria. Em va plaure molt la seva atenció i amb molt de gust vaig voler complaure'l i vaig acceptar el que em demanava».

Mn. Raventós va dir que, tot anant cap a casa del Dr. Manresa Formosa, es preguntava quin podia ser l'objecte de la seva trobada, donat que el Dr. Manresa era el gran amic del Dr. Pere Tarrés i era el

metge que va ajudar a plasmar l'anhel d'aquell cor tan abrandat del nostre Beat que desitjava trobar un mitjà per lluitar contra la tuberculosi, llavors tan arrelada en la nostra societat. En el Secretariat de Beneficència del Bisbat hi acudia un nombre considerable de malalts tuberculosos que buscaven ajut, i ell, com a director d'aquell Secretariat, sentia la necessitat d'oferir als malalts, sobretot als pobres, una ajuda positiva i seriosa. «Jo sabia —va dir també Mn. Raventós— que el Dr. Manresa l'havia ajudat a plasmar en la realitat el seu desig de crear una llar on els pacients trobessin acolliment i tractament de cara a una possible curació, i n'havia estat el gran artífex».

«Arribat a casa seva i havent-me saludat —va seguir dient Mn. Raventós— em lliurà un manuscrit mecanografiat amb una dedicatòria i em pregà que la llegís. Es tractava d'un treball que havia fet sobre la *Història de l'Organisme Benèfic Antituberculós de Barcelona*, i que me'l volia regalar. Haig de ser sincer i dir que em va emocionar tant la delicadesa que havia tingut de fer-me aquest obsequi com pensar que gràcies a aquest treball que havia fet, tindriem escrita tota la història i les vicissituds per les quals havia passat aquella obra de tanta generositat cristiana que fou el Sanatori Clínica de Nostra Senyora de la Mercè».

«Vaig llegir en veu alta la dedicatòria: “A l'estimat Mn. Francesc Raventós, amic permanent de Mn. Pere Tarrés i Claret, dedico aquestes pàgines que exposen la meva convivència amb el que esperem veure fet sant. Aquestes paraules són testimoni de la bondat, la fe i la generositat d'un metge i un sacerdot extraordinari que tant hem estimat! Que Déu beneixi la seva tasca i el seu zel! Seu afectuosíssim, Gerard Manresa Formosa.”»

«Passats els anys —continuà dient Mn. Raventós—, el fill del Dr. Manresa em va proposar de publicar aquell manuscrit, cosa que em va semblar molt encertada i que era un deure que la comissió Pro Beatificació i Canonització del Dr. Tarrés tenia envers el Beat i el Dr. Manresa per donar a conèixer més i millor la gran obra realitzada amb íntima col·laboració amb el Dr. Manresa: el Sanatori i tota l'Obra Benèfic-Assistencial».

Mn. Raventós va acabar el seu parlament amb aquestes tres afirmacions:

«1. Llegir totes aquestes memòries del Dr. Manresa és endinsar-se en una pàgina de la vida generosa del Dr. Tarrés. Una gran amistat va unir aquests dos metges: Tarrés i Manresa. Tots dos van treballar abnegadament en la realització d'una gran obra caritativa: el Sanatori de la Mare de Déu de la Mercè. Tarrés n'era l'animador i Manresa l'executor. La seva amistat va arribar al punt més alt en la darrera malaltia del Dr. Tarrés, quan va ser internat, precisament, en el Sanatori. Llegint les pàgines en què el Dr. Manresa parla del Dr. Tarrés hom s'adona de la grandesa d'aquell metge sacerdot i l'afecte profund que els unia en

una mateixa fe i en una mateixa estima-ció envers els malalts: dos gegants de la caritat.

«2. Llegir aquestes pàgines és conèixer un altre capítol de l'acció caritativa de la nostra Església de Barcelona, que silenciosament però constantment treballa per ajudar els pobres i necessitats de la nostra terra. Aquestes pàgines volen ser una breu història de l'OBA, que mereix se coneguda i mereix, encara més, que es publiquin i es donin a conèixer: la creació de la Clínica de la Mercè, la vida del centre a favor dels malalts, especialment dels més necessitats, i les moltes i profitoses realitzacions que l'OBA ha fet al llarg dels seixanta anys, des de la mort del Dr. Tarrés.

«3. Amb aquest llibre podem conèixer l'afany de fer el bé i de treballar amb rigor i professionalitat de l'autor d'aquestes pàgines, el Dr. Manresa. I com dic en el pròleg del llibre, el Dr. Manresa es mereix un més gran reconeixement i record per tot el que va fer per l'Església, per Barcelona i per Catalunya a favor dels malalts. Quants d'ells ho podrien afirmar pel tractament que van rebre i per la salut que van recobrar!».

SUMARI

Prelat

<i>Exhortació pastoral: Comencem amb el Papa un nou curs</i>	519
<i>Decret</i>	524
<i>Homilies i al·locucions: Homilia en la solemnitat de la Mare de Déu de la Mercè</i>	524
<i>Paraula i Vida: Els nostres santuaris marians; Inici de curs i visita del Sant Pare; Gaudí, l'home i el cristià; Viure i con viure en la pluralitat religiosa</i>	528
<i>Notes de premsa: El Cardenal Martínez Sistach participa a les XI Jornades de Teologia; L'Arquebisbat recull donatius per les despeses de la visita del Papa; Exhortació pastoral del cardenal Lluís Martínez Sistach amb motiu de la visita del Sant Pare a Barcelona; L'Arquebisbat demana voluntaris per a la visita del Papa a Barcelona; Invitacions per assistir a l'acte de dedicació del Temple de la Sagrada Família</i>	533
<i>Declaracions a la revista «Huellas/Tracce»; Declaracions del Sr. Cardenal a «Catalunya Cristiana»</i>	537
<i>«Razones para la presencia pública de la Iglesia: el discurso ético sobre economía y política de Caritas in veritate». (Ponència del Sr. Cardenal Arquebisbe a les XI Jornades de Teologia)</i>	544

Secretaria General

<i>Ordes sagrats</i>	558
<i>Nomenaments parroquials</i>	558
<i>Nomenaments no parroquials</i>	559
<i>Institucions d'Ensenyament Superior</i>	559
<i>Carta del Secretari General i Canceller sobre l'exhortació pastoral del Cardenal Arquebisbe</i>	560
<i>Capítol de Religioses</i>	560
<i>Religioses difuntes</i>	560

Arxiprestos

<i>Crònica de la XI reunió (27/09/2010)</i>	561
---	-----

Visita del Sant Pare a Barcelona

<i>El Vaticà fa públic el programa de la visita</i>	565
<i>Prólogo del Cardenal Secretario de Estado para el libro del Cardenal Arzobispo</i>	566
<i>Artículo del Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach para la edición diaria de «L'Osservatore Romano»</i>	569
<i>Diverses iniciatives per preparar la visita del Sant Pare</i>	571

Organismes diocesans

Tribunal Eclesiàstic: Edicte	574
Servei Diocesà per al Catecumenat: Carta i programa d'activitats . . .	574

Crònica

Inauguració de curs 2010-2011 del Seminari Conciliar de Barcelona .	577
Inauguració d'una escultura del beat Pere Tarrés al Seminari Conciliar	578
Reunió del Centre Internacional del Diaconat	579

Informació

Presentació a Barcelona dels <i>Escrits Pastorals</i> de Mons. Jaume Trasserra	581
Presentació del llibre sobre la història de l'Organisme Benèfic Antituberculós de Barcelona (OBA), del Dr. G. Manresa Formosa . . .	581

Subscripció anual: 30,05 €

Exemplar solt: 3 €

El preu de la subscripció comprèn només l'edició del «Butlletí de l'Arquebisbat de Barcelona» de l'any en curs